

INDHOLDSFORTEGNELSE

A. Introduktion	2
1. Program for Uledsagede Børn i Europa (SCEP)	2
2. Definition	2
3. God Praksis	3
4. Forkortelser, der bruges ved henvisninger	3
B. Bærende principper	7
B 1. Barnets tarv	7
B 2. Ikke-diskriminering	7
B 3. Retten til at deltage	8
B 4. Respekt for kulturel identitet	8
B 5. Tolkning	9
B 6. Fortrolighed	9
B 7. Information	10
B 8. Samarbejde mellem organisationer	10
B 9. Uddannelse af medarbejdere	10
B 10. Varighed	11
B 11. Rettidighed	11
C. God Praksis	12
C 1. Adgang til territoriet	12
C 2. Børn, der er ofre for handel	13
C 3. Uledsagede børn, der migrerer	14
C 4. Identifikation	15
C 5. Familiesporing og kontakt	15
C 6. Udpegning af værge eller rådgiver	16
C 7. Registrering og dokumentation	17
C 8. Aldersbestemmelse	18
C 9. Beskyttelse mod tilbageholdelse	18
C 10. Retten til at deltage	18
C 11. Midlertidig omsorg – sundhed, uddannelse og undervisning	20
C 11.1 Midlertidig omsorg	20
C 11.2 Sundhed	21
C 11.3 Uddannelse, sprog og undervisning	22
C 12. Processen vedrørende bestemmelse om asyl eller flygtningestatus	24
C 12.1 Processuelle mindstegarantier	25
C 12.2 Kriterier for beslutningstagning vedrørende et barns asylansøgning	26
C 13. Varige eller langsigtede løsninger	28
C 13.1 Forbliven i værtsland/asyl-land	28
C 13.2 Familiesammenføring	28
C 13.3 Integration	29
C 13.4 Adoption	30
C 13.5 Identitet og statsborgerskab	30
C 13.6 Tilbagevenden til oprindelsesland	31
Annex I, Social historie	33
Annex II, International og regional lovgivning, politik og retningslinjer	34
Annex III, Anvendte referencer	37

A. INTRODUKTION

1. Program for Uledsagede Børn i Europa (SCEP)

SCEP er et fælles initiativ af medlemmer af The International Save the Children Alliance og UNHCR (De Forenede Nationers Højkommissariat for Flygtninge). Programmet er baseret på de to organisationers forskellige mandater og på deres respektive ekspertområder.

UNCHR's ansvar er at sikre beskyttelse af flygtningebørn og asylansøgere. The International Save the Children Alliance arbejder for at fremme overholdelse af alle børns rettigheder.

Programmets mål er at etablere en fælles politik og forpligtigelse til en "god praksis" på nationalt og europæisk niveau for uledsagede børn og unge, der kommer til eller gennem Europa. Som en del af denne proces udvikler programmet partnerskaber med organisationer, der arbejder med uledsagede børn i europæiske lande.

2. Definition

"Uledsagede børn og unge" er børn under 18 år, som er udenfor deres oprindelsesland, og som er adskilte fra begge forældre, eller fra deres juridiske/sædvanlige primære omsorgsgiver. Nogle børn er helt alene mens andre, som også er SCEPs anliggende, bor sammen med medlemmer af deres udvidede familie. Alle disse børn er uledsagede børn og berettigede til international beskyttelse under en bred vifte af internationale og regionale redskaber. Uledsagede børn søger asyl på grund af frygt for forfølgelse eller manglende beskyttelse på grund af menneskerettighedskrænkelser, væbnet konflikt eller uroligheder i deres eget land. De kan også være ofre for handel i forbindelse med seksuel udnyttelse eller anden form for udnyttelse, eller de kan være rejst til Europa for at undgå livsomstændigheder med alvorlige afsavn. (CRC, § 1 & 22; Hague Convention for the Protection of Children, 1996, § 6; HCR Guidelines, § 3.1; ECRE §§ 8 & 11; EU Resolution on Unaccompanied Minors, § 1(1)); Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Women and Children, §§ 2a & 3d; Protocol Against the Smuggling of Migrants by Land, Sea and Air, §§ 14 & 19).

SCEP benytter i engelske termer ordet "adskilte" (red., eng: 'separated') hellere end "uledsagede" (red., eng: 'unaccompanied'), fordi begrebet "adskilte" bedre definerer disse børns essentielle problem. Nemlig, at de mangler omsorg og beskyttelse fra deres forældre eller juridiske værge og som en konsekvens heraf lider socialt og psykologisk under denne adskillelse. Mens nogle uledsagede børn synes at være "ledsagede" når de ankommer til Europa, er de ledsagende voksne ikke nødvendigvis i stand til, eller egnede til, at varetage ansvaret for børnenes omsorg. (Begrebet "adskilt" på dansk er dog ikke velegnet på samme måde, hvorfor betegnelsen uledsagede børn fastholdes på dansk. (red.))

"International beskyttelse" er nødvendig, fordi børnene og de unge har forladt deres lokalsamfund og land og er rejst ind i eller gennem Europa. En løsning på deres situation vil givetvis kræve opmærksomhed i deres hjemland og i deres nuværende bopælsland. Det er derfor afgørende med beskyttelse gennem internationalt aftalte standarder og international lovgivning.

SCEP omfatter nu partnere i følgende europæiske lande: Østrig, Belgien, Bulgarien, Kroatien, Den Tjekkiske Republik, Danmark, Estland, Finland, Frankrig, Tyskland, Grækenland, Ungarn, Irland, Italien, Letland, Litauen, Luxembourg, Nederlandene, Norge, Polen, Portugal, Rumænien, Slovakiet, Slovenien, Spanien, Sverige, Schweiz og Storbritannien.

3. God Praksis

Erklæringen sigter mod at tilvejebringe en klar redegørelse for de politikker og praksisser, som er påkrævede for at implementere og beskytte uledsagede børns rettigheder i Europa. Erklæringen bygger på FN's Konvention om Barnets Rettigheder (CRC) og to dokumenter: UNHCR's Guidelines on Policies and Procedures in dealing with Unaccompanied Children Seeking Asylum fra februar 1997, her refereret til som UNHCR Guidelines og the European Council on Refugees and Exiles Position on Refugee Children fra november 1996, her refereret til som ECRE (Children).

Hele vejen igennem denne erklæring er der referencer til relevant international og regional lovgivning, politik og retningslinjer. Der er en fuld fortegnelse over disse i bilag II.

Dette er tredje udgave af SCEPs erklæring om "God Praksis" (Statement of Good Practice, SGP). Det bør bemærkes, at det drejer sig om et levende dokument, som genspejler den dynamiske fremgang i beskyttelsen af menneskerettigheder og spørgsmål, der navnlig vedrører uledsagede børn. SGP er ikke en udtømmende liste af standarder og god praksis, men snarere nogle rammer for handling og støttearbejde, som vi kan bygge videre på i fremtiden.

I denne henseende er der flere spørgsmål fra nyere tid, der skal behandles mere direkte og omfattende i fremtidige revisioner af SGP. Disse spørgsmål omfatter: at kæmpe for børnesoldaters rettigheder, at beskytte børn, der er blevet solgt i menneskehandel og at fremme alle uledsagede børns socioøkonomiske rettigheder, herunder adgang til erhvervsuddannelse og beskæftigelsesmuligheder.

Vi opfordrer til at besøge vores web site for yderligere materiale vedrørende disse emner og beskyttelsen af uledsagede børns rettigheder. Vi vil også gerne have reaktioner og kommentarer til SGP for at kunne styrke den og vores fælles bestræbelser på dette område.

4. Forkortelser, der bruges ved henvisninger

1951 Refugee Convention	FN's Konvention om flygtninges retsstilling, 1951
CAT	Konvention af 1984 mod tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf
CDE	UNESCO – Konvention mod forskelsbehandling inden for undervisning, 1960

CEDAW	Konvention af 1979 om afskaffelse af alle former for diskrimination imod kvinder
CERD	International konvention af 1965 om afskaffelse af alle former for racediskrimination
CoE	Europa-Rådet
CoE Ministers 91	Committee of Ministers Recommendation No R (91) 11 Concerning Sexual Exploitation, Pornography and Prostitution of, and Trafficking in children and young adults
CoE Ministers 2000	Committee of Ministers Recommendation No R (2000) 11 on action against trafficking in human beings for the purpose of sexual exploitation
CoE Rec. Training of Officials	Council of Europe Parliamentary Assembly Recommendation 1309 (1996) on the training of officials receiving asylum-seekers at border points
CoE Rec. Airports	Council of Europe Parliamentary Assembly Recommendation 1475 (2000). Arrival of asylum seekers at European airports
CoE Rec. on Expulsion	Council of Europe Parliamentary Assembly Recommendation No 1547 (2002) on Expulsion Procedures in conformity with human rights and enforced with respect for safety and dignity
CoE Young Migrants	Parliamentary Assembly Recommendation 1596 (2003). Situation of Young Migrants in Europe
CRC	FN Konvention af 1989 om Barnets Rettigheder
CRS	FN's Konvention om begrænsning af statsløshed, 1961
Dublin II	Rådets forordning (EF) Nr. 343/2003 om fastsættelse af kriterier og procedurer til afgørelse af, hvilken medlemsstat der er ansvarlig for behandlingen af en asylansøgning, der er indgivet af en tredjelandstatsborger i en af medlemsstaterne
ECHR	Den Europæiske Konvention af 1950 til Beskyttelse af Menneskerettigheder og Grundlæggende Frihedsrettigheder
ECRE (Children)	European Council on Refugees and Exiles: Position on Refugee Children, 1996

ECRE (Integration)	European Council on Refugees and Exiles: Position on the Integration of Refugees in Europe, December 2002
EU Dir.	Rådets Direktiv 2003/86/EF om ret til familiesammenføring
EU Dir. Reception	Rådets direktiv 2003/9/EF om fastlæggelse af minimumsstandarder for modtagelse af asylansøgere i medlemsstaterne
EU Res.	EU Resolution om uledsagede mindreårige der er Statsborgere i Tredjelande, 1197
EU Res. Minimum	Rådets resolution af 20. juni 1995 om mindstegarantier for behandling af asylsager
Hague Convention 1993	Haagerkonventionen om beskyttelse af børn og samarbejde ved internationale adoptioner, 1993
Hague Convention 1996	Haagerkonventionen af 1996 om retternes kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsakter samt om samarbejde vedrørende forældremyndighed og foranstaltninger til beskyttelse af mindreårige
ICCPR	International konvention af 1966 om borgerlige og politiske rettigheder
ICESCR	International konvention af 1966 om økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder
ICRMW	International Convention on the Protection of the Rights of all Migrant Workers and Members of their Families, 1990
ILO C182	ILO-konvention nr. 182 om forbud mod og umiddelbare tiltag for at afskaffe de værste former for børnearbejde, C182, 1999
ISS	International Social Service
OSCE	OSCE Action Plan to Combat Trafficking in Human Beings, Maastricht Ministerial Meeting, 2003
Protocol 1 to CRC	Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography, 2000

Protocol 2 to CRC	Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the Involvement of Children in Armed Conflict, 2000
Protocol on Smuggling	Protokol om bekæmpelse af menneskesmugling til lands, ad søvejen og ad luftvejen til supplerung af De Forenede Nationers konvention om bekæmpelse af grænseoverskridende organiseret kriminalitet, 2000
Protocol on Trafficking in Persons	Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Women and Children, supplementing the United Nations Convention against Transnational Organized Crime, 2000
RSICC	Lov om Den Internationale Straffedomstol, 1998
UDHR	Verdenserklæringen om Menneskerettigheder af 1948
UN Guidelines on HR & Trafficking	UNHCHR Recommended Principles and Guidelines on Human Rights and Human Trafficking, E/2002/68/Add.1, 20 May 2002
UNHCHR	FN's Højkommissariat for Menneskerettigheder
UNHCR	FN's Højkommissariat for Flygtninge
UNHCR-AP	UNHCR Agenda for Protection, 2002
UNHCR Guidelines	UNHCR Guidelines on Policies and Procedures in Dealing with Unaccompanied Children Seeking Asylum, 1997
UNHCR Handbook	UNHCR Handbook on Procedures and Criteria for Determining Refugee Status, 1992

B. BÆRENDE PRINCIPPER

Herunder redegøres for de principper, der understøtter erklæringen om God Praksis. Principperne bør huskes af alle, der varetager omsorg for og forsørgelse af uledsagede børn og unge.

** Vær venligst opmærksom på, at de fleste henvisninger ved første forekomst er ledsaget af en tekst, som kun er en opsummering af den relevante artikel eller stykke. Teksten eller en henvisning hertil kan findes i bilag III bagerst i dokumentet, hvor der er en fortegnelse over henvisninger. De, der ønsker at bruge lovartikler eller politik til at forsvare uledsagede børns rettigheder, henvises til den fuldstændige tekst for disse redskaber. **

1. Barnets tarv

I alle foranstaltninger vedr. børn skal barnets/den unges tarv komme i første række.

- * CRC, art. 3(1): I alle foranstaltninger vedrørende børn, ... skal barnets tarv komme i første række.
- * ECRE (Children), stk. 4
- * ICCPR, art. 24(1): Ethvert barn er uden forskelsbehandling berettiget til foranstaltninger til beskyttelse, fra familiens, samfundets og statens side.
- * ICESCR, art. 10(3): Særlige foranstaltninger skal tages på børns vegne
- * UNHCR Guidelines, stk. 1.5
- * UNHCR Handbook, stk. 14

2. Ikke-diskriminering

Uledsagede børn er berettigede til den samme behandling og har de samme rettigheder som nationale og fastboende børn. De skal først og fremmest behandles som børn. Alle overvejelser vedrørende børnenes immigrationsstatus skal være sekundære.

- * CEDAW: Denne konvention fastlægger foranstaltninger til at fjerne alle former for diskrimination mod kvinder og piger.
- * CERD
- * CRC, art. 2: Rettighederne i CRC gælder for alle børn uden forskelsbehandling af nogen art og uanset deres forældres eller deres egen race, hudfarve, køn, sprog, religion, politiske eller andre meninger, national, etnisk eller social oprindelse, ejendom, handicap, fødsel eller anden status.
- * CRC, art. 22(1): Uledsagede børn er berettigede til beskyttelse og humanitær bistand, således at de kan nyde rettighederne i CRC og i andre internationale menneskerettigheds- eller humanitære instrumenter, hvori staterne deltager.
- * ECHR, art. 14: De rettigheder og friheder, der fastlægges i denne konvention, skal sikres uden nogen form for diskrimination på basis af køn, race, hudfarve, sprog, religion, politisk

eller anden indstilling, national eller social oprindelse, tilknytning til et nationalt mindretal, ejendom, afstamning eller anden status.

* ECRE (Children), stk. 5-7

* ICCPR, art. 24(1)

* ICESCR, art. 10(3)

* ICRMW, art. 18(1): Migrant workers and members of their families shall have the right to equality with nationals of a State before the courts and tribunals.

* Protocol on Trafficking, art. 14(2): Measures shall be interpreted and applied in a way that is not discriminatory to persons on the ground that they are victims of trafficking in persons.

* Protocol on Smuggling, art. 19(2): Measures shall be interpreted and applied in a way that is not discriminatory to persons on the ground that they are the object of conduct set forth in article 6 of this Protocol.

3. Retten til at deltage

Uledsagede børns ønsker og synspunkter skal høres og tages i betragtning når som helst, der tages beslutninger, som påvirker dem. Med henblik på dette må der sættes foranstaltninger i værk, som letter børnenes deltagelse i overensstemmelse med deres alder og modenhed.

* CRC, art. 12: Børns synspunkter skal gives passende vægt med hensyn til deres alder og modenhed, og børn skal have mulighed for at blive hørt i alle forhold, der vedrører dem.

* ECRE (Children), stk. 25 & 26

* UNHCR-AP, Part III, Goal 6(2): States, UNHCR and partners should set in place measures to ensure that refugee children participate equitably in decision-making in all areas of refugee life, as well as in the implementation of such decisions.

* UNHCR Guidelines, stk. 5.14-5.15

* UNHCR Handbook, stk. 41

4. Respekt for kulturel identitet

Det er afgørende, at uledsagede børn kan bevare deres modersmål og forbindelse med deres kultur og religion. Omsorgen for børnenes trivsel, sundhedspleje og uddannelse i forhold til uledsagede børn skal afspejle deres kulturelle behov. Der skal udvises påpasselighed med ikke at bevare de aspekter af de kulturelle traditioner, der er skadelige for og diskriminerende mod børn. Bevarelse af kultur og sprog er også vigtigt, hvis et barn vender tilbage til sit hjemland.

* CRC, art. 8: Børn har retten til at bevare eller reetablere nøgleelementer af deres identitet.

* CRC, art. 24: Børn har retten til at nyde den højest opnåelige sundhedstilstand, adgang til at få sygdomsbehandling og genoprettelse af helbredet.

* CRC, art. 30: Børn, der tilhører etniske, religiøse eller sproglige minoriteter har retten til at udfolde deres kultur, udøve deres religion og bruge deres sprog.

* ECRE (Children), stk. 39

* ICCPR, art. 27: I de stater, hvor der findes etniske, religiøse eller sproglige mindretal, må personer, der tilhører sådanne mindretal, ikke forholdes retten til i fællesskab med de øvrige

medlemmer af deres gruppe at leve deres eget kulturliv, at bekende sig til og udøve deres egen religion eller at benytte deres eget sprog.

* ICRMW, art. 12(1): Migrant workers and members of their families shall have the right to freedom of thought, conscience and religion.

* ICRMW, art. 31: States shall ensure respect for the cultural identity of migrant workers and their families and shall not prevent them from maintaining their cultural links with their State of origin.

5. Tolkning

Uledsagede børn skal have adgang til en tolk, der taler deres foretrukne sprog når som helst, de bliver afhørt eller har brug for adgang til tjenesteydelser eller retlige procedurer.

* CRC, art. 12

* CRC, art. 13: Børn har retten til ytringsfrihed og til at søge, modtage og videregive oplysninger.

* ICCPR, art. 19: Enhver har ret til meningsfrihed uden indblanding. Enhver har ret til ytringsfrihed.

* UNHCR Guidelines, stk. 5.13

6. Fortrolighed

Der skal udvises påpasselighed med ikke at afsløre oplysninger om et uledsaget barn, som kan sætte barnets familiemedlemmer i fare i hjemlandet. Før følsomme oplysninger videregives til andre organisationer eller individer, må der søges tilladelse til dette på en måde, der er passende i forhold til barnets alder. Oplysninger må ikke bruges til andre formål end dem, de var tiltænkt.

* CRC, art. 16: Intet barn må udsættes for vilkårlig eller ulovlig indblanding i sit privat- og familieliv, sit hjem eller sin brevvæksling.

* ECHR, art. 8: Enhver har ret til respekt for sit privatliv og familieliv, sit hjem og sin korrespondance.

* EU Res., art. 3(1): Oplysninger om den mindreåriges identitet og situation kan tilvejebringes på forskellig måde, bl. a. gennem en passende samtale med den pågældende, som bør finde sted umiddelbart efter ankomsten på en måde, der er tilpasset den mindreåriges alder.

De indhentede oplysninger registreres på passende vis. Der skal i forbindelse med anmodningen om og indsamlingen, meddelelsen og lagringen af oplysninger udvises stor omhu, og tavshedspligten skal overholdes, navnlig når der er tale om asylansøgere, således at både den mindreårige og dennes familiemedlemmer beskyttes.

* ICCPR, art. 17: Ingen må udsættes for vilkårlig eller ulovlig indblanding i sit privatliv eller familieliv, sit hjem eller sin brevvæksling, eller for ulovlige angreb på sin ære og sit omdømme.

* ICRMW, art. 14: No migrant worker or member of his or her family shall be subjected to arbitrary or unlawful interference with his or her privacy, family, home, correspondence or other communications.

* UNHCR Guidelines, stk. 5.16 & 5.17

7. Information

Det er vigtigt, at uledsagede børn bliver oplyst blandt andet i forhold til deres rettigheder, hvilke serviceydelser der er til rådighed, asyl-processen, familiesporing og situationen i deres oprindelsesland.

- * CRC, art. 13
- * CRC, art. 17: Stater skal sikre, at børn har adgang til information fra forskellige internationale og nationale kilder.
- * CRC, art. 22(2): Stater skal, i det omfang de anser det for passende, samarbejde med FN og andre ansvarlige mellemstatslige eller private organisationer i deres indsats for sporing af barnets familie.
- * ECRE (Children), stk. 31
- * ICRMW, art. 33(1)(b): Migrant workers and members of their families have the right to be informed of the conditions of their admission and their rights and obligations.

8. Samarbejde mellem organisationer

Organisationer, ministerier og professionelle, der er involverede i serviceydelser til uledsagede børn, må samarbejde for at sikre, at de uledsagede børns trivsel og rettigheder styrkes og beskyttes. Tilgangen bør være holistisk så det tilstræbes at opfylde de uledsagede børns indbyrdes forbundne behov.

- * CRC, art. 22(2)
- * EU Res., art. 5(3c&d): Myndighederne bør med henblik på den mindreåriges tilbagesendelse samarbejde med internationale organisationer som UNHCR og UNICEF og med ikke-statslige organisationer, når det er hensigtsmæssigt, for at sikre, at der er de nødvendige modtagelses- og omsorgsfaciliteter i det land, den mindreårige sendes tilbage til.
- * UNHCR Guidelines, stk. 12

9. Uddannelse af medarbejdere

Faggrupper, der arbejder med uledsagede børn, skal gennemgå passende undervisning i uledsagede børns behov. Immigrations- eller grænsepoliti skal undervises i, hvordan man udfører børnevenlige afhøringer.

- * CRC, art. 3(3): Stater skal sikre, at institutioner og tjenesteydelser, der yder beskyttelse eller omsorg for børn, overholder anerkendte standarder, blandt andet, at medarbejderne er egnede og får kompetent tilsyn.
- * CoE Rec. Training of Officials, stk. 3 & 4
- * EU Dir. Reception, art. 19(4): De personer, der arbejder med uledsagede mindreårige, skal have eller tage en relevant uddannelse tilpasset mindreåriges behov og har tavshedspligt som defineret i national ret i forbindelse med de oplysninger, som de får kendskab til under deres arbejde.

- * EU Res., art. 4(5): Samtalen bør gennemføres af embedsmænd, der har den nødvendige erfaring eller uddannelse. Betydningen af en hensigtsmæssig uddannelse af de embedsmænd, der udspørger uledsagede mindreårige asylansøgere, bør erkendes på passende vis.
- * UNHCR Guidelines, stk. 11

10. Varighed

Beslutninger, der tages i forbindelse med et uledsaget barn, bør i størst mulig udstrækning tage hensyn til barnets tarv og trivsel i et langsigtet perspektiv.

- * CRC, art. 3 (1)
- * CRC, art. 22 (1)
- * CRC, art. 22(2)
- * EU Res., art. 5: Hvis en mindreårig ikke får forlænget sin opholdstilladelse, kan den pågældende medlemsstat kun sende den mindreårige tilbage til oprindelseslandet eller til et tredjeland, der er villigt til at acceptere vedkommende, hvis der er sørget for passende modtagelse og forsørgelse ved ankomsten dertil.
- * UNHCR Guidelines, stk. 9
- * UNHCR Handbook, stk. 214

11. Rettidighed

Alle beslutninger vedrørende uledsagede børn må tages på en rettidig måde, idet der tages hensyn til barnets opfattelse af tid.

- * CRC art. 3(1)
- * UNHCR Guidelines, stk. 8.1 & 8.5

C. GOD PRAKSIS

Det følgende afsnit redegør for ”god praksis” i forhold til uledsagede børn fra det tidspunkt, hvor et barn ankommer, indtil der tages en langsigtet beslutning om barnets fremtid.

1. Adgang til territoriet

Uledsagede børn, der søger beskyttelse, bør aldrig nægtes adgang eller sendes tilbage ved grænseovergangen. De bør aldrig tilbageholdes af grunde, der vedrører immigration. De bør heller ikke udsættes for detaljerede afhøringer af immigrationsmyndigheder ved grænseovergangen (Se stk. C.6).

* 1951 Refugee Convention:

Art. 31: Stater skal ikke afstraffe flygtninge for ulovlig indrejse eller ophold indenfor statens område, hvis de kommer fra et område, hvor de står over for forfølgelse i henhold til art. 1.

Art. 33: Stater skal ikke sende en flygtning tilbage til et land, hvor hans eller hendes liv eller frihed er truet i henhold til art. 1.

* CAT, art. 3. Ingen stat skal sende en person tilbage til et land, hvor vedkommende er i fare for at blive tortureret.

* CRC, art. 6(1): Ethvert barn har en naturlig ret til livet.

* CRC, art. 37(b): Intet barn skal ulovligt eller vilkårligt berøves sin frihed. Børn må kun tilbageholdes som en sidste udvej, og de skal holdes adskilt fra voksne.

* Dublin II art. 3(1): Medlemsstaterne behandler ansøgninger fra enhver tredjelandstatsborger, der indgiver en asylansøgning ved medlemsstaternes grænse eller på deres område.

* ECHR, art. 2(1): Ethvert menneskes ret til livet er beskyttet ved lov.

* ECHR, art. 3: Ingen må underkastes tortur og ej heller umenneskelig eller vanærende behandling eller straf.

* ECRE (Children), stk. 14 & 15

* EU Res. Minimum, stk. 1: Behandlingen af asylansøgninger sker under fuld overholdelse af art. 1 i 1951-Konventionen vedrørende definitionen af en flygtning og art. 33 vedrørende princippet om ‘non-refoulement’.

* ICCPR, art. 6(1): Ethvert menneske har en naturgiven ret til livet. Denne ret skal beskyttes ved lov. Ingen må vilkårligt berøves livet.

* UNHCR Guidelines, stk. 4.1 & 4.2

2. Børn, der er ofre for handel

Handel med børn og unge med henblik på prostitution, produktion af børnepornografi og andre former for udnyttelse er et alvorligt problem i Europa. Stater bør træffe foranstaltninger, der forebygger mod og forhindrer handel med børn ved at dele oplysninger om handel med andre stater og sikre, at embedsmænd, der arbejder med indvandring, og grænsepoliti er opmærksomme på problemet.

Børn udnyttes både af dem, der handler med dem, og af dem, som bruger deres tjenesteydelser i destinationslandet.

Embedsmænd, der arbejder med indvandring, politi, socialrådgivere og andre fagfolk bør være motiveret af principper for beskyttelse af børn, og ikke af forholdsregler i forhold til migration eller kriminalitet.

Børn der er ofre for handel bør adspørges om deres synspunkter og ønsker, og der skal tages hensyn til disse, når der træffes beslutninger, der indvirker på dem, også for at hjælpe med til deres rehabilitering og selvstændiggørelse.

- * CEDAW, art. 6: De deltagende stater skal tage alle passende forholdsregler, herunder gennemføre lovgivning, med henblik på at hindre enhver form for handel med kvinder og udnyttelse af kvinder ved prostitution.
- * CoE Ministers 91
- * CoE Ministers 2000
- * CoE Young Migrants, stk. 8
- * Council of the EU: Joint Action to Combat Trafficking in Human Beings and Sexual Exploitation of Children, 24 Feb. 1997
- * Council of the EU: Brussels Declaration on Preventing and Combating Trafficking in Human Beings, May 2003: stk. 9, 12, 13
- * CRC, art. 34: Deltagerstaterne påtager sig at beskytte barnet mod alle former for seksuel udnyttelse og seksuel misbrug.
- * CRC, art. 35: Stater skal tage alle fornødne forholdsregler for at forhindre bortførelse, salg af, eller handel med børn til ethvert formål og på enhver måde.
- * CRC, art. 36: Stater skal beskytte børn mod alle former for udnyttelse, som er skadelig for deres trivsel.
- * CRC, art. 37
- * ECHR, art. 4: Ingen skal holdes i slaveri eller trældom eller udsættes for tvangsarbejde.
- * ICCPR, art. 8: Ingen skal holdes i slaveri eller trældom eller udsættes for tvangsarbejde.
- * ICESCR, art. 10(3): Børn bør beskyttes mod økonomisk og social udnyttelse.
- * ILO C182, art. 3: The definition of "the worst forms of child labour" includes the sale and trafficking of children.
- * OSCE
- * Protocol 1 to CRC, art 3: Requires the criminalisation of sexual exploitation of children and trafficking of children for any purpose (organ transplant, adoption, prostitution, child labour).
- * Protocol 1 to CRC, art 8(1): States shall adopt appropriate measures to protect the best interests of children who are victims of sexual exploitation and trafficking.
- * Protocol on Trafficking in Persons, art. 3(a): Trafficking in persons means the recruitment, transportation, transfer, harbouring or receipt of persons, by means of the threat or use of force or other forms of coercion, of abduction, of fraud, of deception, of the abuse of power

or of a position of vulnerability or of the giving or receiving of payments or benefits to achieve the consent of a person having control over another person, for the purpose of exploitation. Exploitation shall include, at a minimum, the exploitation of the prostitution of others or other forms of sexual exploitation, forced labour or services, slavery or practices similar to slavery, servitude or the removal of organs.

Art. 3(c): The recruitment, transportation, transfer, harbouring or receipt of a child for the purpose of exploitation shall be considered 'trafficking in persons' even if this does not involve any of the means set forth in subparagraph (a) of this article.

Art. 6: States shall provide assistance and protection to victims of trafficking.

Art. 7: Each State Party shall consider permitting victims of trafficking to stay in its territory, temporarily or permanently, in appropriate cases.

Art. 9: States shall take various measures to prevent human trafficking and protect victims.

Art. 10: Law enforcement, immigration and other authorities shall co-operate by exchanging information regarding trafficking. States shall provide and strengthen training of relevant authorities.

Art. 14(2)

* Protocol on Smuggling, art. 19

* UN Guidelines on HR & Trafficking, Guideline 8

* UNHCR-AP, Part III, Goal 2(2): States should ensure that their own asylum processes are open to receiving claims from individual trafficked persons, including women and girls.

3. Uledsagede børn, der migrerer

Nogle uledsagede børn rejser alene som migranter, der søger bort fra situationer med fattigdom, afsavn og lidelser. Når uledsagede børn bliver identificeret af myndighederne, bør de aldrig sendes ud af landet uden en grundig vurdering af situationen i deres eget oprindelsesland. De bør få lov til at søge om asyl og/eller søge om opholdstilladelse. Alle uledsagede immigrationsbørn bør få adgang til børneomsorgsbeskyttelse, uddannelse og sundhedstjenester.

* CRC Art 2

* CoE Young Migrants, stk. 6

* ICRMW: Denne konvention fastlægger alle vandrende arbejdstagere og disses familiemedlemmers rettigheder.

* Protocol on Smuggling, art. 19(2)

4. Identifikation

Immigrationsmyndigheder ved grænseovergange bør iværksætte procedurer til at identificere uledsagede børn og unge og at henvise dem til passende sociale myndigheder. Hvor et barn er ledsaget af en voksen, vil det være nødvendigt at afdække relationen mellem barnet og den voksne. Da mange uledsagede børn kommer ind i et land uden at blive identificerede som "uledsagede" ved grænseovergangen, bør organisationer og professionelle dele oplysninger med hinanden, således at uledsagede børn kan identificeres og sikres passende beskyttelse. Nogle børn rejser ledsaget efter, de er ankommet til et land (opbrud i familiesituationen, den primære omsorgsgiver er rejst osv.). De myndigheder, der er kompetente i indvandrings- og flygtningespørgsmål, bør sikre, at enhver ændring i status, der er opstået efter denne adskillelse, genspejles i deres procedurer.

* CRC, art. 8

* EU Res., art. 3(1)

* UNHCR Guidelines, stk. 5.1-5.3 & Bilag II

5. Familiesporing og kontakt

Sporing af et uledsaget barns forældre og familie skal iværksættes så snart, det er muligt. Dette skal dog gennemføres under hensyntagen til, at det ikke er til fare for barnet eller medlemmer af barnets familie i oprindelseslandet. Sporing bør kun igangsættes på et fortroligt grundlag. Stater og andre organisationer, der foretager sporing, bør samarbejde med FN-kontorer og ICRC Central Tracing Agency (Internationale Røde Kors) og internationale sociale myndigheder. De uledsagede børn og unge skal informeres grundigt om processen, og der skal tages hensyn til deres synspunkter. Hvor det er hensigtsmæssigt, bør de personer, der er ansvarlige for et barns trivsel, sørge for at lette regelmæssig kommunikation mellem barnet og dets familie.

* CRC, art. 9(3): Et barn, der er adskilt fra sine forældre, har ret til at opretholde regelmæssig personlig forbindelse og direkte kontakt med begge forældre.

* CRC, art. 10(1): Ansøgninger om familiesammenføringer skal behandles på en "positiv, human og hurtig måde".

* CRC, art. 10(2): Børn, hvis forældre er bosiddende i andre lande, har ret til at opretholde regelmæssig forbindelse med deres forældre.

* CRC, art. 22(2)

* ECHR, art. 8

* ECRE (Children), stk. 32

* EU Dir. Reception, art. 19(3): Medlemsstaterne bestræber sig på hurtigst muligt, idet de beskytter den mindreåriges tarv, at opspore dennes familiemedlemmer. I de tilfælde, hvor der kan foreligge en trussel mod den mindreåriges eller dennes nære familiemedlemmers liv eller integritet, særlig hvis de er blevet i hjemlandet, må det sikres, at indsamlingen, behandlingen og videregivelsen af oplysninger om de pågældende foretages på et fortroligt grundlag, så man undgår at bringe deres sikkerhed i fare.

* EU Res., art. 3(3): Medlemsstaterne bør gøre en indsats for så hurtigt som muligt at spore familiemedlemmer til en uledsaget mindreårig eller finde frem til familiemedlemmernes

opholdssted, uden at dette berører spørgsmålet om deres retsstilling eller spørgsmålet om, hvorvidt en eventuel ansøgning om opholdstilladelse er begrundet. Uledsagede mindreårige kan også få støtte og hjælp til at kontakte Den Internationale Røde Kors Komité, nationale Røde Kors-organisationer eller andre organisationer med henblik på at spore deres familiemedlemmer. Når sådanne kontakter etableres i forbindelse med asylansøgere, bør fortroligheden specielt respekteres fuldt ud for at beskytte både den mindreårige og dennes familiemedlemmer.

* ICCPR, art. 23(1): Familien har ret til samfundets og statens beskyttelse.

* ICRMW, art. 44(1): States shall take measures to ensure the protection of the unity of the families of migrant workers.

* UNHCR Guidelines, stk. 5.17

* UNHCR Handbook, stk. 218

6. Udpegning af værge eller rådgiver

Så snart et uledsaget barn er identificeret, bør der udpeges en værge eller rådgiver, der i et langsigtet perspektiv kan rådgive og beskytte det uledsagede barn. Uden hensyntagen til denne persons juridiske status (f.eks. juridisk værge, NGO-medarbejder), bør denne persons ansvar være som følger:

- at sikre, at alle beslutninger, der tages, er til barnets bedste
- at sikre, at et uledsaget barn får passende omsorg, indkvartering, uddannelse, sproglige støtte og sundhedspleje
- at sikre, at barnet får passende juridisk bistand til at få afklaret sin immigrationsstatus eller sit krav på asyl
- at have samråd med og rådgive barnet eller den unge person
- at bidrage til en holdbar løsning til barnets bedste
- at tilvejebringe en forbindelse mellem barnet og forskellige organisationer, der måtte levere tjenesteydelser til barnet
- at tale barnets sag, hvor det findes påkrævet
- at undersøge muligheden for familiesporing og genforening med barnet
- at hjælpe barnet med at bevare kontakten med sin familie.

For at sikre den nødvendige beskyttelse af uledsagede børn bør udpegning af værger/rådgivere finde sted inden for den samme måned, hvor et barn er anmeldt til de relevante myndigheder.

Personer, der har dette ansvar, kan rekrutteres fra en række specialiserede baggrunde. For at kunne udføre deres roller effektivt må det imidlertid kræves, at rådgivere eller værger besidder relevant ekspertise om børneomsorg og viden om uledsagede børns særlige og kulturelle behov. De bør modtage undervisning og professionel støtte og underkastes politikontrol.

* CRC, art. 12

* CRC, art. 18(2): Stater skal støtte de juridiske værger i opgaven med at påtage sig ansvaret for børneopdragelse.

* CRC, art. 20(1): Børn, der er afskåret fra deres familier, er berettigede til særlig beskyttelse og bistand.

- * CRC, art. 20(3): The care provided to children deprived of their families shall take account of their ethnic, religious, cultural and linguistic background.
- * CoE Young Migrants, stk. 4, vi.
- * ECRE (Children), stk. 16-18
- * EU Dir. Reception, art. 19(1): Medlemsstaterne bestræber sig på hurtigst muligt, idet de beskytter den mindreåriges tarv, at opspore dennes familiemedlemmer. I de tilfælde, hvor der kan foreligge en trussel mod den mindreåriges eller dennes nære familiemedlemmers liv eller integritet, særlig hvis de er blevet i hjemlandet, må det sikres, at indsamlingen, behandlingen og videregivelsen af oplysninger om de pågældende foretages på et fortroligt grundlag, så man undgår at bringe deres sikkerhed i fare.
- * EU Res., art. 3(4&5): Medlemsstaterne bør så hurtigt som muligt udpege en værge, eller en repræsentant for en organisation, som er ansvarlig for den mindreåriges omsorg og trivsel, eller en anden passende repræsentant. Værgen bør påse, at den mindreåriges behov (f. eks. retlige, sociale, medicinske og psykologiske) opfyldes.
- * Haagerkonventionen, 1993
- * Haagerkonventionen, 1996, art. 3: Stater, hvor uledsagede børn har vanlig bopæl, kan foretage foranstaltninger til beskyttelse inklusiv formynderskab eller tilsvarende ordninger.
- * Hague Convention, 1996, art. 6: Konventionen gælder for uledsagede børn, der er flygtninge eller internationalt fordrevne pga. opståede uroligheder i deres eget land.
- * UNHCR Guidelines, stk. 5.7
- * UNHCR Handbook, stk. 214
- * UNHCR-AP, Part III, Goal 1(9): States, UNHCR, NGOs and other partners should address the needs of separated children, including their temporary placement in foster families or appointment of State or non-State guardians, and the monitoring of such arrangements.

7. Registrering og dokumentation

For at beskytte uledsagede børns langsigtede interesser er registrering og dokumentation afgørende. Dette bør udføres ved en ”dobbeltsporet” afhøringsprocedure. Betjente ved immigrations- og grænsepoliti bør indskrænke deres afhøring til at samle grundlæggende oplysninger om barnets identitet. Immigrationsmyndighedernes afhøringer bør altid gennemføres med tilstedeværelse af en værge, en rådgiver eller en anden bemyndiget person. Der bør udarbejdes en komplet socialrapport (se bilag I) af de kompetente sociale myndigheder eller en anden udpeget organisation, der har opgaver i forbindelse med barnets omsorg. Alle, der afhører uledsagede børn, bør besidde en passende uddannelse eller erfaring med at afhøre uledsagede børn.

- * CRC, art. 8
- * EU Res., art. 3(1)
- * UNHCR Guidelines, stk. 5.6 & 5.8-5.10

8. Aldersbestemmelse

Aldersbestemmelse omfatter fysiske, udviklingsmæssige, psykologiske og kulturelle faktorer. Hvis en aldersbestemmelse anses for at være nødvendig, bør den udføres af uafhængigt professionelt personale med passende ekspertise og fortrolighed med barnets etniske/kulturelle baggrund. Undersøgelser bør aldrig være tvungne eller upassende i forhold til barnets kultur. Det bør især bestræbes, at undersøgelserne er kønstilpassede.

I tilfælde af tvivl bør det antages, at personer, der hævder at være under 18 år, midlertidigt bliver behandlet som sådan.

Det er vigtigt at gøre opmærksom på, at aldersbestemmelse ikke er en eksakt videnskab, og at der må kunne påberåbes en væsentlig fejlmargen. Ved bestemmelse af alder må man lade tvivlen komme de uledsagede børn til gode.

* 1951 Refugee Convention, art. 31: Straf skal ikke tildeles asylansøgere, hvis disse kommer illegalt ind i et land og kan påvise god grund til deres illegale indtrængen.

* ECRE (Children), stk. 9

* EU Res., art. 4(3): Aldersvurderingen bør foretages objektivt. Medlemsstaterne kan med henblik herpå lade en medicinsk aldersvurdering foretage af specialuddannet medicinsk personale; dette skal ske efter samtykke fra den mindreårige.

* UNHCR Guidelines, stk. 5.11

* UNHCR Handbook, stk. 196-197

9. Beskyttelse mod tilbageholdelse

Uledsagede børn bør aldrig tilbageholdes af grunde, der vedrører deres immigrationsstatus. Dette inkluderer tilbageholdelse ved grænsen, for eksempel i internationale zoner, i forvaringscentre, i politiceller, i fængsler eller i andre specielle fængsler for unge.

* CRC, art. 37(a): Børn må ikke udsættes for grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling.

* CRC, art. 37(b)

* ECHR, art. 3

* ECHR, art. 5: Enhver har ret til frihed og personlig sikkerhed.

* ECRE (Children), stk. 20

* EU Res., art. 2(3): Uledsagede mindreårige, der skal forblive ved grænsen, indtil der er truffet afgørelse om deres indrejse på området eller om deres tilbagesendelse, bør have al nødvendig materiel støtte og forplejning.

* ICCPR, art. 7: Ingen må underkastes tortur eller grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf.

* ICCPR, art. 9: Ingen må underkastes vilkårlig arrest eller frihedsberøvelse.

* ICRMW, art. 16(4): Migrant workers and members of their families should not be subjected individually or collectively to arbitrary arrest or detention.

* UN Rules for the Protection of Juveniles Deprived of Their Liberty

* UNHCR-AP, Part III, Goal 1(9)

* UNHCR Guidelines stk. 7.6 & 7.7

10. Retten til at deltage

Når som helst der tages beslutninger, som angår uledsagede børn, skal deres synspunkter og ønsker høres og tages i betragtning. Det er vigtigt at lette børnenes mulighed for deltagelse i overensstemmelse med deres alder og modenhed. Uledsagede børn er berettigede til at blive hørt enten direkte eller gennem en juridisk repræsentant eller værge/rådgiver. Uledsagede børn bør opfordres til at redegøre for deres synspunkter, bekymringer og klager vedrørende deres pleje og værgemål, uddannelse, sundhedspleje og juridiske repræsentation.

* CRC, art. 12

* CRC, art. 25: Et barn, der er blevet anbragt for at få pleje, beskyttelse eller behandling, har ret til periodisk gennemgang af den behandling, som barnet får, og af alle andre omstændigheder vedrørende dets anbringelse.

* ECRE (Children) stk. 25 & 26

* UNHCR-AP, Part III, Goal 6(2)

* UNHCR Guidelines, stk. 5.14 & 5.15

11. Midlertidig omsorg – sundhed, uddannelse og undervisning

11.1 Midlertidig omsorg

Der bør hurtigst muligt efter ankomsten eller identifikationen af uledsagede børn og unge findes en passende placering, der kan drage omsorg for de pågældende børn. De myndigheder, der har ansvar for barnets omsorg og pleje, bør udføre en nøje vurdering af barnets behov, og ændringer i omsorgsordningerne bør holdes på et minimum. Der bør udføres regelmæssige gennemgange af omsorgsordninger. Søskende bør holdes sammen, hvis det er til barnets bedste. Hvis børn bor sammen med, eller er placerede hos slægtninge, bør disse slægtninges evne til at sørge for passende omsorg vurderes og polititjekkes. Uledsagede unge, der er over 16 år, bør ikke behandles som ”de facto” voksne og bør ikke placeres for sig selv, på vandrehjem, værelser eller modtagelsescentre, uden støtte fra en voksen.

Hvad enten børnene er placerede i plejefamilier eller i beboelsesomgivelser, bør der drages omsorg for dem af passende professionelle, som forstår uledsagede børns kulturelle, sproglige og religiøse behov, og som har en forståelse for de spørgsmål, som berører uledsagede asylansøgende og migrerende børn. Dem, der arbejder med uledsagede børn, bør være opmærksomme på, at børn har ret til privatliv og til at opretholde et tillidsfuldt forhold til deres værge og/eller juridiske repræsentant eller en anden advokat.

Omsorgsmedarbejdere bør være behjælpelige med, at et barn udvikler bånd til deres etniske samfund, hvis et sådant eksisterer.

Børn, der er ofre for børnehandel, bør ikke tilbageholdes af immigrationsmyndighederne for at beskytte dem mod de mennesker, der har handlet med dem. Der bør i samarbejde med de sociale myndigheder udvikles alternative sikkerhedsforanstaltninger, så som sikre boliger.

For at etablere sikkerhedsforanstaltninger bør omsorgsmedarbejdere i modtagecentre og øvrige boformer for uledsagede børn gøres opmærksomme på problemet omkring handel med børn og unge, der har prostitution og andre former for udnyttelse som formål.

* CRC, art. 3(3) & 13

* CRC, art.14: Børn har ret til tankefrihed, samvittigheds- og religionsfrihed.

* CRC, art. 15: Børn har foreningsfrihed

* CRC, art. 16

* CRC, art. 19: Stater skal træffe alle passende foranstaltninger til at beskytte børn mod alle former for fysisk og psykisk vold, misbrug, forsømmelse, mishandling og udnyttelse.

* CRC, art. 20(1), 20(3) & art. 25

* CRC, art. 26: Børn har ret til at nyde godt af social sikkerhed, herunder social forsikring.

* CRC, art. 27: Børn har ret til den levestandard, der kræves for deres fysiske, psykiske, åndelige, moralske og sociale udvikling.

* CRC, art. 30, 34, 35 & 36

* ECHR, art. 9: Enhver har ret til at tænke frit, til samvittigheds- og religionsfrihed; denne ret omfatter frihed til at skifte religion eller overbevisning såvel som frihed til enten alene eller sammen med andre, offentligt eller privat at udøve sin religion eller overbevisning gennem gudstjeneste, undervisning, religiøse skikke og overholdelse af rituelle forskrifter.

* ECHR, art. 10: Enhver har ret til ytringsfrihed. Denne ret omfatter meningsfrihed og frihed

til at give eller modtage meddelelser eller tanker, uden indblanding fra offentlig myndighed og uden hensyn til grænser.

* ECHR, art. 11: Enhver har ret til frit at deltage i fredelige forsamlinger og til foreningsfrihed, herunder ret til at oprette og slutte sig til fagforeninger for at beskytte sine interesser.

* ECRE (Children), stk. 12 & 19

* EU Dir. Reception, art. 19(2): Uledsagede mindreårige, der indgiver en asylansøgning, modtages fra det tidspunkt, hvor de får tilladelse til indrejse, til de er nødt til at forlade den medlemsstat, hvor ansøgningen er indgivet eller behandles.

* EU Res., art. 3(2,4&5) og 4(4): Uledsagede mindreårige bør uafhængigt af deres retlige status have krav på den fornødne beskyttelse og grundlæggende forsørgelse efter bestemmelserne i den nationale lovgivning. Medlemsstaterne bør normalt under asylproceduren anbringe uledsagede mindreårige hos myndige familiemedlemmer, hos en plejefamilie, i modtagelsescentre med særlige faciliteter for mindreårige, eller i en anden form for indkvartering med egnede faciliteter for mindreårige.

* ICCPR, art. 18(1): Enhver har ret til at tænke frit og til samvittigheds- og religionsfrihed.

* ICCPR, art. 19

* ICCPR, art. 21: Enhver har ret til at deltage i forsamlinger.

* ICCPR, art. 22: Enhver har ret til foreningsfrihed.

* ICCPR, art. 24(1)

* ICESCR, art. 9: De i denne konvention deltagende stater anerkender ethvert menneskes ret til social tryghed, herunder socialforsikring.

* ICESCR, art. 11(1): De i denne konvention deltagende stater anerkender ethvert menneskes ret til en levestandard, som er tilstrækkelig for vedkommende selv og vedkommendes familie, herunder passende ernæring, beklædning og bolig og til fortsat forbedring af vedkommendes levevilkår.

* UNHCR Guidelines, stk. 7.1-7.5

11.2 Sundhed

Uledsagede børn bør have adgang til sundhedspleje på lige fod med de øvrige børn i landet. Der bør rettes opmærksomhed mod særlige helbredsmæssige behov, opstået dels fra tidligere fysisk nød, svagelighed, legemlige skavanker, og dels fra den psykologiske indvirkning fra vold, traumer og tab, racisme og fremmedhad, som børnene kan være udsat for i udlandet. For mange uledsagede børn er mulighed for rådgivning en forudsætning for at kunne trives igen.

* CRC, art. 23: Børn med legemlige skavanker har ret til at nyde et indholdsrigt og menneskeværdigt liv og har ret til særlig omsorg.

* CRC, art. 24

* CRC, art. 39: Stater skal træffe forholdsregler for at fremme fysisk og psykisk helbredelse og resocialisering af børn, der er ofre.

* CAT, art. 14: Torturofre skal kunne opnå erstatning, kompensation og rehabilitering.

* ECRE (Children) stk. 36

* ECRE (Integration), stk. 120-133

* EU Dir. Reception, art. 13(2): Medlemsstaterne træffer foranstaltninger vedrørende materielle modtagelsesforhold, der muliggør en levestandard, som sikrer asylansøgnernes

sundhed og midlerne til deres underhold. Medlemsstaterne sørger for, at levestandarden også opretholdes, når det drejer sig om mennesker med særlige behov.

* EU Dir. Reception, art. 17(1): Medlemsstaterne skal tage hensyn til situationen for sårbare personer, såsom mindreårige og uledsagede mindreårige.

* EU Dir. Reception, art. 18(1): Den mindreåriges tarv kommer i første række, når medlemsstaterne skal gennemføre de bestemmelser i dette direktiv, der vedrører mindreårige.

* EU Res., art. 3(7): Uledsagede mindreårige bør modtage passende lægehjælp for at imødekomme umiddelbare behov. Der bør ydes særlig lægehjælp eller anden hjælp til mindreårige, der har været udsat for enhver form for forsømmelse, udnyttelse eller misbrug, tortur eller anden form for grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf eller væbnede konflikter.

* ICESCR, art. 12: De i denne konvention deltagende stater anerkender ethvert menneskes ret til at nyde den højst opnåelige fysiske og psykiske sundhed.

* ICRMW, art. 28: Migrant workers and members of their families have the right to receive urgent medical care.

* UNHCR Guidelines, stk. 7.9-7.11

11.3 Uddannelse, sprog og undervisning

Uledsagede børn bør have adgang til de samme lovbestemte uddannelser som de øvrige børn i landet. Det er nødvendigt, at skolerne indtager en fleksibel og åben attitude i forhold til uledsagede børn og tilbyder sprogundervisning. For at kunne bevare deres kulturelle identitet bør uledsagede børn have adgang til modersmålsundervisning. Uledsagede unge bør have adgang til erhvervsfaglig og videregående uddannelse. Dette kan sandsynligvis forstærke deres eksistensmuligheder, hvis de vender tilbage til deres hjemland.

* CERD, art. 5, e) V

* CDE, art. 3: Medlemsstaterne skal straks træffe foranstaltninger for at fjerne og forhindre forskelsbehandling inden for undervisning.

* CoE Young Migrants, stk. 6

* CRC, art. 28: Børn har ret til gratis og obligatorisk grundskoleundervisning. Stater skal opmuntre til udviklingen af forskellige former for skoleuddannelser og gøre dem tilgængelige for alle børn. Undervisnings- og erhvervsfaglig vejledning skal være til rådighed for alle børn.

* CRC, art. 29(1c): Målene for uddannelse skal bl.a. være at fremme respekten for børns kulturelle identitet, sprog og værdier.

* CRC, art. 30

* CRC, art. 32: Børn bør beskyttes mod økonomisk udnyttelse og risikabelt arbejde.

* ECRE (Children), stk. 37-39

* EU Dir. Reception, art. 10(1): Medlemsstaterne giver mindreårige asylansøgere adgang til uddannelsessystemet på betingelser, der svarer til dem, som gælder for værtsmedlemsstatens egne statsborgere. Medlemsstaterne kan ikke afbryde undervisning på sekundærtrinnet, blot fordi den mindreårige har nået myndighedsalderen.

* EU Dir. Reception, art. 10(2): Adgangen til uddannelsessystemet må ikke udsættes i mere end tre måneder efter, at den mindreårige eller dennes forældre har indgivet ansøgning.

- * EU Dir. Reception, art. 10(3): Hvis der ikke er mulighed for adgang til uddannelsessystemet som omhandlet i stk. 1 som følge af den mindreåriges særlige situation, kan medlemsstaten tilbyde alternative undervisningsformer.
- * EU Res., art. 3(6): Enhver uledsaget mindreårig bør have ret til at ansøge om asyl.
- * European Social Charter, Part I(7): Children and young persons have the right to a special protection against the physical and moral hazards to which they are exposed.
- * European Social Charter, Part I(9): Everyone has the right to appropriate facilities for vocational guidance.
- * ICESCR, art. 13(1): Uddannelsen skal gøre det muligt for alle at gøre en nyttig indsats i et frit samfund, at medvirke til forståelse, fordragelighed og venskab mellem alle nationer og alle racegrupper, etnologiske grupper eller religiøse grupper.
- * ICRMW, art. 43 & 45: Members of the families of migrant workers shall enjoy equality of treatment with nationals in relation to access to education, vocational guidance and training.
- * UDHR, art. 26: Enhver har ret til undervisning.
- * UNHCR-AP, Part III, Goal 6(2): States should accord importance to primary and secondary education for refugees.
- * UNHCR Guidelines, stk. 7.12-7.14

12. Processen vedrørende bestemmelse om asyl eller flygtningestatus

12.(a) Uledsagede børn og unge bør aldrig nægtes adgang til en asylproces, uanset alder. Når de har fået adgang til asylprocessen, skal de gennemgå de normale procedurer og fritages fra alle særlige procedurer, herunder de, der relaterer sig til "sikkert tredjeland", "åbenbart grundløs" (accelereret) og "sikkert oprindelsesland" og fra enhver udsættelse af overvejelser om deres asylkrav pga., at de er kommet fra et "land i omvæltning".

- * 1951 Refugee Convention: Art. 1 i Konventionen forskelsbehandler ikke pga. alder. Enhver person uanset alder kan anerkendes som flygtning.
- * CRC, art. 22
- * Council of the EU Conclusions on countries in which there is generally no serious risk of persecution, 1992
- * Council of the EU Joint Position on the harmonised application of the definition of the term "refugee". Marts, 1996
- * Council of the EU Resolution on manifestly unfounded applications for asylum, 1992
- * ECRE (Children), stk. 22-23
- * EU Res., art. 4(1): Enhver uledsaget mindreårig bør have ret til at ansøge om asyl.
- * EU Res. Minimum, stk. 26-27: Der drages omsorg for, at uledsagede mindreårige, der ansøger om asyl, repræsenteres af et organ eller en hertil beskikket voksen. Ved behandlingen af en uledsaget mindreårigs asylansøgning tages der hensyn til dennes åndelige udvikling og modenhed.
- * Protocol Relating to the Status of Refugees, 1967
- * Rådets resolution om en harmoniseret holdning til spørgsmålene vedrørende modtagertredjelands, 1992
- * UDHR, art. 14(1): Enhver har ret til i andre lande at søge og få tilstået asyl mod forfølgelse.
- * UNHCR-AP, Part II, Operative, stk. 6: State Parties to the 1951 Refugee Convention call upon all states to take measures to strengthen asylum, giving special attention to vulnerable groups, including women and children.
- * UNHCR Guidelines, stk.4.1

12.(b) Et uledsaget barn bør have en juridisk repræsentant, der vil hjælpe barnet med at udforme dets asylkrav. Der bør stilles juridiske repræsentanter gratis til rådighed for barnet og udover at have ekspertise om asylprocessen, bør disse være uddannede til at repræsentere børn og være opmærksomme på specifikke former for forfølgelse rettet mod børn.

- * CRC, art. 12
- * CRC, art. 22
- * ECRE (Children), stk. 24
- * UNHCR Guidelines, stk. 4.2 & 8.3

12.1 Processuelle mindstegarantier

12.1.1 Beslutninger vedrørende et barns asylansøgning bør tages af en kompetent myndighed, der er kyndig i asyl- og flygtningesager og alle retsdokumenter, der har med børns rettigheder at gøre. Børn, der modtager en negativ første afgørelse, bør have ret til appel. Fristen for appel bør være rimelig. Børns ansøgninger bør identificeres og prioriteres således, at de ikke kommer til at vente over lange tidsperioder.

- * ECRE (Children), stk. 22, 24 & 28
- * EU Res., art. 4(2): I betragtning af mindreåriges særlige behov og sårbare situation bør medlemsstaterne behandle uledsagede mindreåriges asylansøgninger som hastesager.
- * EU Res. Minimum, 1995, stk. 26-27
- * UNHCR Guidelines, stk. 8.1, 8.2 & 8.5

12.1.2 Især i forhold til yngre børn eller børn med fysiske eller psykiske skavanker er det ønskværdigt, at en uafhængig ekspert på området udfører en vurdering af barnets evne til at udtrykke en velbegrunder angst for forfølgelse og ligeledes at identificere ethvert problem, et barn kan have med at genfortælle smertelige hændelser eller afsløre følsomme oplysninger.

- * EU Res. Minimum, stk.27
- * ECRE (Children), stk. 27
- * UNHCR Handbook, stk. 214

12.1.3 Hvor det er nødvendigt med afhøringer, bør disse udføres på en børnevenlig måde (pauser, ikke-truende atmosfære) af embedsmænd, der er trænet i at afhøre børn. Ved ethvert interview bør barnet altid være ledsaget af sin juridiske repræsentant, og hvis barnet ønsker det, af andre betydningsfulde voksne (socialarbejder, slægtning, værge osv.). Uledsagede børn bør kunne aflægge vidnesbyrd på forskellige måder, herunder mundtligt vidnesbyrd, tegninger eller skriftlige forklaringer, videooptagede afhøringer med uafhængige eksperter og vidnesbyrd via video-forbindelse.

- * CRC, art. 3.3
- * CoE Rec. Airports, stk. 10, ii.b.
- * ECRE (Children), stk. 26-27
- * EU Res., art. 4(5)
- * UNHCR Guidelines, stk. 4.2 & 8.4

12.2 Kriterier for beslutningstagning vedrørende et barns asylansøgning

12.2.1 Definitionen på en flygtning gælder uanset alder. Når der skal søges varige løsninger, bør man omhyggeligt finde en balance mellem princippet om familiesammenhold og princippet om, at barnets bedste er af afgørende betydning. Myndighederne bør tage hensyn til UNHCR Håndbogen, Retningslinjer for beskyttelse og pleje af flygtningebørn og 1997 Retningslinjerne, specielt:

- barnets alder, modenhed og udviklingstrin
- muligheden for, at børn kan udtrykke deres angst forskelligt fra voksne
- sandsynligheden for, at børn vil have begrænset viden om forhold i deres oprindelsesland
- specifikke former for forfølgelse i forhold til børn, såsom, men ikke begrænset til, rekruttering af børnesoldater, handel med børn med prostitution til formål, seksuel udnyttelse, kvindelig omskæring og tvangsarbejde
- situationen for barnets familie i oprindelseslandet, og hvor det kendes, ønskerne hos de forældre, der har sendt deres barn ud af landet for at beskytte det
- det faktum, at skadelige handlinger, som kan betragtes som chikane eller diskrimination, når de anvendes mod en voksen, kan udgøre forfølgelse, når de anvendes mod et barn
- derfor kan det i behandlingen af deres sager vise sig nødvendigt at tage større hensyn til visse objektive faktorer og på baggrund af disse faktorer afgøre, om et barn kan formodes at have en velbegrundet angst for forfølgelse.

* CAT, art. 1: I denne konvention betyder udtrykket »tortur« enhver handling, ved hvilken stærk smerte eller lidelse, enten fysisk eller mental, bevidst påføres en person med det formål at fremskaffe oplysninger eller en tilståelse fra denne eller en trediemand, at straffe ham for en handling, som han selv eller en trediemand har begået eller mistænkes for at have begået, eller at skræmme eller lægge tvang på ham eller en trediemand, eller af nogen grund baseret på nogen form for forskelsbehandling, når en sådan smerte eller lidelse påføres af eller på opfordring af en offentlig ansat eller en anden person, der virker i embeds medfør eller med en sådan persons samtykke eller indvilligelse.

* CRC, art. 3, 12, 22, 32, 34, 35, 36 & 37

* CRC, art. 38: Staterne skal sikre, at børn under 15 år ikke skal deltage direkte i væbnede konflikter.

* CRC, protocol 1

* CRC, protocol 2

* ECHR, art. 4(1) og 4(2) 2

* EU Res., art. 4(6): Under behandlingen af en asylansøgning fra en uledsaget mindreårig skal der ud over de objektive kendsgerninger og omstændigheder tages hensyn til den mindreåriges alder, modenhed og åndelige udvikling samt til, at den pågældendes kendskab til forholdene i hjemlandet kan være begrænset.

* ICCPR, art. 8

* ICESCR, art. 10(3)

* ILO C182, art. 3

* Tillægsprotokol til Geneve-konventionerne af 12. august 1949 vedrørende beskyttelsen af ofre i internationale væbnede konflikter (Protokol 1):

art. 77(2): Parter i konflikter må tage alle mulige forholdsregler for at sikre, at børn under 14 år ikke deltager direkte i fjendtligheder.

* Protocol on Trafficking in Persons

- * Refugee Children: Guidelines on Protection and Care, kapitel 8 & 9
- * RSICC, art. 8(2)(b)(xxv) og (e)(vii): At udskrive eller hervede børn under 15 år til tjeneste i nationale væbnede styrker eller grupper eller anvende dem til aktiv deltagelse i fjendtlighederne udgør en krigsforbrydelse.
- * Tillægsprotokol til Geneve-konventionerne af 12. august 1949 vedrørende beskyttelsen af ofre i ikke-internationale væbnede konflikter (Protokol II).
- * Tillægsprotokol til Geneve-konventionerne af 12. august 1949 vedrørende beskyttelsen af ofre i ikke-internationale væbnede konflikter (Protokol II), art. 4(3): Børn under 15 år skal ikke rekrutteres til de væbnede styrker eller tillades at tage del i fjendtligheder.
- * UNHCR-AP, Part III, Goal 1(2): States and the UNHCR should work together to ensure that authorities take into account gender and age, including forms of persecution which have specific gender and age-related aspects.
- * UNHCR Guidelines, stk. 8.6-8.10, 9.7 & 10.4
- * UNHCR Handbook, stk. 203 & 213-219

12.2.2 Uledsagede unge, der bliver voksne i løbet af asylprocessen (til tider kaldet "aged-out" på engelsk) nyder stadig de samme særlige procedurer som dem, der er under 18 år. I denne forbindelse bør stater eliminere unødvendige forsinkelser, der kan resultere i, at et barn bliver myndigt i løbet af processen.

- * ECRE (Children), stk. 30
- * UNHCR Guidelines, stk. 5.4 & 10.1

13. Varige eller langsigtede løsninger

13.1 Forbliven i værtsland/asylland

Et uledsaget barn kan få tilladelse til at blive i et værtsland, hvis en eller flere af følgende betingelser er opfyldt:

- barnet/den unge anerkendes som flygtning, som en person, der har brug for beskyttelse, eller tildeles asyl;
- barnet/den unge modtager en de facto status eller får tilladelse til at blive af humanitære eller medlidenhedsmæssige årsager på grund af, at det ikke er sikkert at vende tilbage til oprindelseslandet for eksempel pga. væbnet konflikt, og/eller fordi barnets forældre ikke kan spores, og der ikke er nogen passende omsorgsgiver i oprindelseslandet eller af lægelige grunde;
- barnet/den unge har været udsat for handel, og det er ikke sikkert at vende tilbage til oprindelseslandet;
- det er tydeligt til barnets bedste at blive i landet.

* CRC, art. 3

* ECRE (Children), stk.42

* EU Res., art. 5(2): Så længe omstændighederne ikke tillader, at den mindreårige sendes tilbage, bør medlemsstaterne i princippet gøre det muligt for den mindreårige at blive på deres område.

* Protocol on Trafficking in Persons, art. 7

* Refugee Children, Guidelines on Protection and Care

* UNHCR Guidelines, stk. 9.1 & 9.4

13.2 Familiesammenføring

Uledsagede børn, der søger asyl eller af andre grunde befinder sig i et europæisk land, har nogle gange familiemedlemmer i andre europæiske lande. Disse europæiske lande bør positivt og proaktivt lette familiesammenføring for barnet i det land, hvor det er til barnets bedste i henhold til sikkerhedsforanstaltningerne, der er fastlagt i afsnit 13.6.

I enhver situation vedrørende et uledsaget barn bør europæiske lande altid lette familiesammenføring i det land, hvor barnet bor, hvis det er til barnets bedste.

Hvis barnet har et familiemedlem i et tredjeland, og såvel barnet som familiemedlemmet ønsker at blive sammenført i det land, bør de sociale myndigheder nøje udforske, om familiemedlemmet er egnet til at forsørge barnet.

* CRC, art. 10(1)

* CoE Young Migrants, stk. 7 vii-ix.

* Council of the EU Resolution on harmonisation of national policies on family reunification, 3. juni, 1993

* Dublin II, art. 15(3): Hvis asylansøgeren er en uledsaget mindreårig, der har en eller flere slægtninge i en anden medlemsstat, som kan tage sig af vedkommende, skal medlemsstaterne om muligt familiesammenføre den mindreårige med vedkommende slægtning eller slægtninge, medmindre dette ikke tjener den mindreåriges tarv bedst.

- * ECHR, art. 8.1.
- * ECRE (Children), stk. 32, 34 & 35
- * ECRE (Integration), stk. 139
- * EU Dir. Family, art. 10.3(a): Hvis flygtningen er en uledsaget mindreårig, skal medlemsstaterne tillade indrejse og ophold for førstegradsslægtninge i lige opstigende linje med henblik på familiesammenføring.
- * EU Res., art. 5(3a): Medlemsstatens kompetente myndigheder bør samarbejde om at genføre uledsagede mindreårige med andre familiemedlemmer, enten i den mindreåriges hjemland eller i det land, hvor sådanne familiemedlemmer opholder sig.
- * ICCPR, art. 23(1)
- * ICRMW, art. 44(1)
- * UNHCR-AP, Part III, Goal 1(2): States should introduce or enhance gender and age-specific safeguards in asylum procedures, with due weight being given to the principle of family unity.
- * UNHCR Guidelines, stk. 5.5, 10.5 & 10.11

13.3 Integration

13.3.1 Når der gives tilladelse til, at et uledsaget barn eller en ung person kan blive, bør omsorgsmyndighederne udføre en omhyggelig vurdering af barnets situation (her bør barnets alder, køn, omsorgshistorie, psykiske og fysiske helbred, uddannelse og familiesituation i oprindelseslandet tages i betragtning). Herefter bør der i samråd med barnet/den unge arrangeres en langsigtet placering i samfundet. Dette kan naturligvis være en fortsættelse af den midlertidige omsorgs-placering. Det er generelt ønskværdigt, at børn under 15/16 år placeres i en plejefamilie fra deres egen kultur. Ældre unge kan foretrække/eventuelt klare sig bedst i mindre bofællesskaber. Disse bør være bemandet med voksne, der er bevidste om uledsagede unges kulturelle behov. Som princip bør søskende placeres i den samme anbringelse, med mindre de ønsker det anderledes, eller hvis det ikke er til deres bedste. Hvis en gruppe af søskende bor alene med den ældste som ansvarlig, bør han eller hun tilbydes særlig støtte og rådgivning. I overgangsfasen til at leve et selvstændigt liv bør uledsagede unge, der er blevet myndige, tilbydes støtte gennem et "efterværns-program".

- * 1951 Refugee Convention, art. 21: Anskaffelse af boliger til anerkendte flygtninge.
- * 1951 Refugee Convention, art. 23: Tilvejebringelse af socialhjælp for anerkendte flygtninge.
- * 1951 Refugee Convention, art. 24: Tilvejebringelse af arbejdsforhold og social sikring for anerkendte flygtninge.
- * CRC, art. 13, 14, 15, 16, 19, 20, 25, 26 & 27
- * ECRE (Children), stk. 19
- * EU Res., art. 4(7): Så snart en uledsaget mindreårig får tildelt flygtningestatus eller enhver anden form for varig opholdsret, skal der skaffes vedkommende indkvartering af længere varighed.
- * UNHCR Guidelines, stk. 10.2-10.3 & 10.6-10.9

13.3.2 Uledsagede børn og unges ret til uddannelse og undervisning, sundhedspleje og sproglig støtte (iflg. §11,3) og beskæftigelse skal sikres på samme niveau som for de øvrige børn i landet og i henhold til national lov.

Der bør udvises et særligt hensyn til uledsagede børn og unge, der ankom som mindreårige og fik lov til at blive af humanitære grunde eller andre grunde, eller som fik en anden form for midlertidig status, der udløber ved det fyldte 18. år. Når de blive myndige, bør der tages et særligt hensyn til deres specielle situation. De bør få lov til at blive i værtslandet.

* 1951 Refugee Convention, art. 22: Undervisningsrettigheder til anerkendte flygtninge.

* CRC, art. 2, 3, 23, 24, 28, 29(1c) & 30

* CRC, art. 31: Deltagerstaterne anerkender barnets ret til hvile og frihed, til at lege og dyrke fritidsinteresser, som er passende for barnets alder, og til frit at deltage i det kulturelle og kunstneriske liv. Deltagerstaterne skal respektere og fremme barnets ret til fuld deltagelse i det kulturelle og kunstneriske liv og skal opmuntre til, at der stilles passende og lige muligheder til rådighed for kulturel, kunstnerisk, fritidspræget og rekreativ udfoldelse.

* CRC, art. 39

* ECRE (Children), stk. 36-41

* ECRE (Integration), stk. 103-107

* UNHCR Guidelines, stk. 10.10

13.4 Adoption

Adoption er sjældent, hvis nogensinde, en passende mulighed for et uledsaget barn. Før det kan overvejes, om en adoption er anvendelig eller ønskelig, er en streng vurdering af barnets familieforhold i oprindelseslandet essentiel. Denne vurdering skal udføres af en autoriseret organisation. Der er skitseret klare procedurer i anbefalingen fra Hagerkonferencen om Privat International Lov.

* CRC, art. 21: Staters forpligtelse med hensyn til adoption mellem lande.

* Haagerkonventionen, 1993

* Recommendation Concerning the Application to Refugee Children and Other Internationally Displaced Children of the Hague Convention on Protection of Children and Co-operation in Respect of Inter-country Adoption, Okt. 1994

* UNHCR Guidelines, stk. 10.4 & 10.8

13.5 Identitet og statsborgerskab

Uledsagede børn, der er statsløse, bør hjælpes til at opnå statsborgerskab i værtslandet.

* 1951 Refugee Convention, art. 27 & 28: De kontraherende stater skal udstede identitetspapirer og rejsedokumenter til flygtninge, der lovligt bor indenfor deres område.

* 1951 Refugee Convention, art. 34: De kontraherende stater skal lette flygtnings naturalisation.

* CRC, art. 7(1): Børn har ret til at opnå et statsborgerskab.

* Konventionen af 1954 om statsløse personers retsstilling, art. 32: Staterne skal lette statsløse personers naturalisation.

* CRS

* ICCPR, art. 24(3): Ethvert barn har ret til at erhverve et statsborgerskab.

13.6 Tilbagevenden til oprindelsesland

13.6.1 Dette er et kompliceret område, og det er påkrævet med detaljeret vejledning i implementering af god praksis. Et uledsaget barn bør kun sendes tilbage, hvis tilbagevenden formodes at være til barnets bedste. Alle andre hensyn, så som bekæmpelse af ulovlig indvandring, bør komme i anden række.

Det er bedst at gennemføre en familiesammenføring og tilbagevenden på frivillig basis. Børn bør fuldt ud informeres og rådspørges, og der bør tages hensyn til deres synspunkter på alle stadier i processen. Tidsperioden, som barnet har været væk fra oprindelseslandet, og dets alder er vigtige faktorer at tage hensyn til i denne proces.

* CRC, art. 3

* Protocol on Trafficking in Persons Definition, art. 8: States shall facilitate the repatriation of victims of trafficking

* Refugee Children: Guidelines on Protection and Care, UNHCR, 1994, p. 138-144

* UNHCR Guidelines, stk. 9.4 & 10-12

13.6.2 Før et uledsaget barn kan sendes tilbage til oprindelseslandet må følgende være på plads:

- det vurderes nøje, om det er sikkert at sende barnet tilbage til sit hjemland, idet der tages hensyn til risici for forfølgelse, at blive involveret i væbnede konflikter, vold, misbrug og udnyttelse;
- barnets omsorgsgiver og værge/rådgiver i hjemlandet er enige om, at det er til barnets bedste at vende tilbage;
- der foretages en grundig vurdering af familiens situation i hjemlandet. Det vil være nødvendigt at undersøge, om familien (forældre eller andre familiemedlemmer) er i stand til at yde barnet passende omsorg;
- der foretages en grundig vurdering af adgang til mad, bolig, sundhedspleje, uddannelse, erhvervsuddannelse og beskæftigelsesmuligheder i hjemlandet;
- denne undersøgelse bør udføres af en professionel og uafhængig organisation (forskellig fra det organ eller person(er), der træffer den indledende beslutning om barnets flygtningeansøgning eller anden ansøgning) og bør være objektiv, upolitisk og i hvert tilfælde tage hensyn til barnets bedste;
- der er enighed fra barnets forældre, slægtninge eller andre voksne omsorgsgivere om at give umiddelbar og langsigtet omsorg fra barnets ankomst til oprindelseslandet. Familiens synspunkter om barnets tilbagevenden bør undersøges og tages med i betragtning;
- barnet er velinformeret under hele forløbet og får passende vejledning og støtte. Der bør også tages hensyn til barnets synspunkter om tilbagevenden i overensstemmelse med dets alder og modenhed;
- før barnet vender tilbage lettes kontakten mellem barnet og dets familie;
- barnet sikres passende ledsagelse under selve processen med at vende tilbage;

- efter barnet er vendt tilbage, skal der føres effektivt tilsyn med barnets trivsel af relevante myndigheder eller organisationer.

Børn, der har været ofre for handel, bør aldrig sendes tilbage til deres oprindelsesland uden en grundig vurdering af familieforholdene og de eventuelle risici for repressalier eller gentaget handel, således at det sikres, at barnet vender tilbage til sikre omgivelser.

Uledsagede børn eller unge, der ankom som mindreårige, men som har nået en alder af 18 år og ikke fået lov til at blive i modtagerlandet, bør behandles som sårbare og bør tages med på råd i forhold til, hvilke betingelser der er påkrævede for en vellykket reintegration i deres oprindelsesland.

* 1951 Refugee Convention, art. 32(1): De kontraherende stater må ikke udvise en flygtning, der lovligt befinder sig på deres område.

* 1951 Refugee Convention, art. 33

* CAT, art. 3

* CoE Rec. on Expulsion, stk. 13.v.h: Unaccompanied minors must be treated in accordance with their age, and must immediately be taken charge of by a judge for minors, and have access to independent legal consultation and representation.

* CoE Young Migrants, stk. 7, x

* CRC, art. 3

* CRC, art. 5: Staterne skal respektere det ansvar og de rettigheder og pligter, som forældrene eller medlemmerne af den udvidede familie har for at yde passende vejledning og støtte.

* CRC, art. 6, 12, 19, 20, 24, 27, 28, 34, 35, 36, 37(a), 38 & 39

* ECRE (Children), stk. 33 & 42

* EU Res., art. 5

* UNHCR-AP, Part III, Goal 2(7): States, working in consultation with relevant intergovernmental organisations, should develop strategies to promote return and readmission of persons not in need of international protection, in a humane manner and in full respect for their human rights and dignity, without resort to excessive force, and in the case of children, taking due account of their best interests.

* UNHCR Guidelines, stk. 9.4, 9.5, 10.5, 10.12-10.14

ANNEX I

SOCIAL HISTORIE

Vedrørende afsnit C7 ovenfor: Organisationer, der har ansvar for omsorg i forhold til uledsagede børn og unge, bør indsamle følgende oplysninger om barnet:

1. Oplysninger om familie (i oprindelseslandet og andre steder)
  2. Oplysninger om vigtige personer for barnet, der ikke er familiemedlemmer
  3. Omstændighederne da barnet blev fundet/identificeret
  4. Oplysninger vedrørende barnets adskillelse fra familien
  5. Oplysninger om barnets liv før og efter adskillelsen
  6. Barnets fysiske tilstand, sundhed og tidligere medicinske historie
  7. Uddannelsesmæssig baggrund (formel og uformel)
  8. Nuværende omsorgsforanstaltninger
  9. Barnets ønsker og planer for fremtiden
  10. Indledende vurdering af barnets psykiske og emotionelle udvikling og modenhed
  11. Aldersbestemmelse
- (UNHCR Guidelines, stk. 5.9)

ANNEX II

INTERNATIONAL OG REGIONAL LOVGIVNING, POLITIK OG RETNINGSLINJER

1. Internationale instrumenter om børns rettigheder og beskyttelse

- Konvention til beskyttelse af mindreårige, 1961
- Haagerkonvention af 1980 om de civilretlige virkninger af internationale Børnebortførelser
- Hagerkonferencen om Privat International Lov
- Haagerkonventionen af 1996 om retternes kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsakter samt om samarbejde vedrørende forældremyndighed og foranstaltninger til beskyttelse af mindreårige
- Haagerkonventionen om beskyttelse af børn og samarbejde ved internationale adoptioner, 1993
- ILO C182, ILO-konvention nr. 182 om forbud mod og umiddelbare tiltag for at afskaffe de værste former for børnearbejde, C182, 1999
- Optional Protocol on the Involvement of Children in Armed Conflict, 2000
- Optional Protocol on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography, 2000
- Recommendation Concerning the Application to Refugee Children and Other Internationally Displaced Children of the Hague Convention on Protection of Children and Co-operation in Respect of Intercountry Adoption, Hagerkonferencen om Privat International Lov., Okt 1994
- FN Konvention af 20. November 1989 om Barnets Rettigheder
- UN Rules for the Protection of Juveniles Deprived of Their Liberty, 1990
- UN Standard Minimum Rules for the Administration of Juvenile Justice (the Beijing Rules), 1985

2. International lov

- UNESCO – Konvention mod forskelsbehandling inden for undervisning, 1960
- Konventionen af 1984 mod tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf
- Konvention af 1979 om afskaffelse af alle former for diskrimination imod kvinder
- International konvention af 1965 om afskaffelse af alle former for racediskrimination
- Convention on the Reduction of Statelessness, 1961
- Konventionen af 1954 om statsløse personers retsstilling
- International Convention on the Protection of the Rights of all Migrant Workers and Members of their Families, 1990
- International konvention af 1966 om borgerlige og politiske rettigheder (med tilhørende valgfri protocol)
- International konvention af 1966 om økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder
- Tillægsprotokol til Geneve-konventionerne af 12. august 1949 vedrørende beskyttelsen af ofre i internationale væbnede konflikter (Protokol I), 8. juni 1977, art. 77 og 78
- Tillægsprotokol til Geneve-konventionerne af 12. august 1949 vedrørende beskyttelsen af ofre i internationale væbnede konflikter (Protokol II), 8. juni 1977, art. 4
- Protocol Against the Smuggling of Migrants by Land, Sea and Air, supplementing the United Nations Convention Against Transnational Organized Crime, 2000
- Protocol relating to the Status of Refugees, 1967
- Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Women and Children, supplementing the UN Convention against Transnational Organized Crime, 2000
- Lov om Den Internationale Straffedomstol, 1998
- UN Convention against Transnational Organized Crime, Palermo, 2000
- FN's Konvention om flygtninges retsstilling, 1951
- Verdenserklæringen om Menneskerettigheder af 1948

3. Europæiske instrumenter

- Konvention af 1984 mod tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf
- Den Europæiske Konvention af 4. november 1950 til Beskyttelse af Menneskerettigheder og Grundlæggende Frihedsrettigheder med tilhørende protokoller

- European Convention on the Adoption of Children of 24/04/67
- European Convention on the Exercise of Children's Rights of 25/01/96
- European Convention on the Legal Status of Children Born out of Wedlock of 15/10/75 □ European Convention on Recognition and Enforcement of Decisions Concerning Custody of Children and on Restoration of Custody of Children of 20/05/80
- Den Europæiske Socialpagt, 1961

4. EU-lovgivning om asyl og indvandring

- EU's Charter om grundlæggende rettigheder, December 2000
- Rådets direktiv 2001/40/EF af 28. maj 2001 om gensidig anerkendelse af afgørelser om udsendelse af tredjelandsstatsborgere
- Rådets direktiv 2001/55/EF af 20. juli 2001 om minimumsstandarder for midlertidig beskyttelse i tilfælde af massetilstrømning af fordrevne personer og om foranstaltninger, der skal fremme en ligelig fordeling mellem medlemsstaterne af indsatsen med hensyn til modtagelsen af disse personer og følgerne heraf
- Rådets direktiv 2003/9/EF om fastlæggelse af minimumsstandarder for modtagelse af asylansøgere i medlemsstaterne
- Rådets direktiv 2003/86/EF af 22. september 2003 om ret til familiesammenføring
- Rådets forordning (EF) Nr. 343/2003 om fastsættelse af kriterier og procedurer til afgørelse af, hvilken medlemsstat der er ansvarlig for behandlingen af en asylansøgning, der er indgivet af den tredjelandsstatsborger i en af medlemsstaterne (Dublin II)
- Rådets forordning (EF) nr. 407/2002 af 28. februar 2002 om visse gennemførelsesbestemmelser til forordning (EF) nr. 2725/2000 om oprettelse af "Eurodac" til sammenligning af fingeraftryk med henblik på en effektiv anvendelse af Dublin-konventionen
- European Commission Communication on the Management of External Borders of the Member States of the EU, May 2002
- European Convention on the Gradual Abolition of Controls at the Common Frontiers, 1985 (Schengen Agreement)
- Framework Decision on the fight against trafficking in human beings, Sept 2002
- Plan to combat illegal immigration and trafficking in human beings, Council of EU, June 2002
- Schengen Implementation Convention, 1990

5. UNHCR Guidelines og UNHCR Executive Committee

- Guidelines on Policies and Procedures in dealing with Unaccompanied Children Seeking Asylum, 1997
- Handbook on Procedures and Criteria for Determining Refugee Status, 1992.
- Refugee Children: Guidelines on Protection and Care, 1994
- Refugee Resettlement: An International Handbook to Guide Reception and Integration, Chapter 3.3, Investing in the Future: Refugee Children and Young People, 2002
- UNHCR Agenda for Protection, 2002
- UNHCR Executive Committee Conclusion No. 47 (1987) on "Refugee Children"
- UNHCR Executive Committee Conclusion No. 59, (1989) on "Refugee Children"
- UNHCR Executive Committee Conclusion No. 84, (1997) on "Refugee Children and adolescents"
- UNHCR Executive Committee Conclusion No. 88, (1999) on "Protection of the Refugee's Family"
- UNHCR Guidelines on Exclusion, 1996
- Working with Unaccompanied Children: A Community-based Approach, 1996

6. UN-erklæringer, resolutioner og retningslinjer

- Declaration on Social and Legal Principles relating to the Protection and Welfare of Children, with special reference to Foster Placement and Adoption Nationally and Internationally, 1986
- Declaration on the Human Rights of Individuals Who are not Nationals of the Country in which They Live, 1985
- Declaration on the Rights of Persons Belonging to National or Ethnic, Religious and Linguistic Minorities, 1992

- UNHCHR Recommended Principles and Guidelines on Human Rights and Human Trafficking, E/2002/68/Add.1, 20 May 2002
- UNHCHR Sub-Commission on Human Rights resolution 2002/51 on Traffic in women and girls

7. EU-beslutninger og henstillinger

- Brussels Declaration on Preventing and Combating Trafficking in Human Beings, Council of the EU, 29 Nov 2002, JAI 280, SOC 572
- Conclusions on countries in which there is generally no serious risk of persecution, Council of the EU, 1992
- Conclusions on reception conditions for asylum seekers, Council of the EU, Sept 2000
- Council Decision on monitoring the implementation of instruments adopted concerning asylum, Council of the EU, June 1997
- Joint Action to Combat Trafficking in Human Beings and Sexual Exploitation of Children, Council of the EU, Feb. 1997 (97/1 54/JHA)
- Fælles holdning af 4. Marts 1996 fastlagt af Rådet på grundlag af artikel K.3 i Traktaten om den Europæiske Union vedrørende harmoniseret anvendelse af definitionen flygtning i artikel 1 i Genevekonventionen af 28. Juli 1951 om flygtninges retsstilling (96/196/JHA)
- Resolution on burden-sharing with regard to the admission and residence of displaced persons on a temporary basis, Council of the EU, Sept 1995
- Resolution om en harmoniseret holdning til spørgsmålene vedrørende modtagertredjelände, 1992
- Resolution on manifestly unfounded applications for asylum, Council of the EU, 1992
- Rådets resolution af 20. Juni 1995 om mindstegarantier for behandling af asylsager
- Resolution on the harmonisation of national policies on family reunification, Council of the EU, June 1993
- Resolution on unaccompanied minors who are nationals of third countries, Council of the EU, June 1997 (97/C 221/03)

8. Europa-Rådets resolutioner og henstillinger

- Committee of Ministers Recommendation No R (91) 11 Concerning Sexual Exploitation, Pornography and Prostitution of, and Trafficking in, children and young adults
- Committee of Ministers Recommendation No R (2000) 11 on action against trafficking in human beings for the purpose of sexual exploitation
- Final Declaration of 7th Conference of Ministers responsible for Migration Affairs, Sept 2002
- Parliamentary Assembly Recommendation 1237 (1994) on the situation of asylum-seekers whose asylum applications have been rejected
- Parliamentary Assembly Recommendation 1309 (1996) on the training of officials receiving asylum-seekers at border points
- Parliamentary Assembly Recommendation 1327 (1997) on the protection and reinforcement of the human rights of refugees and asylum-seekers in Europe
- Parliamentary Assembly Recommendation 1475 (2000). Arrival of asylum seekers at European airports
- Parliamentary Assembly Recommendation 1547 (2002) on Expulsion Procedures in conformity with human rights and enforced with respect for safety and dignity
- Parliamentary Assembly Recommendation 1577 (2002), Creation of a charter on clandestine migration
- Parliamentary Assembly Recommendation 1596 (2003). Situation of Young Migrants in Europe

9. OSCE-dokumenter

- OSCE Action Plan to Combat Trafficking in Human Beings, Maastricht Ministerial Meeting, 2003

10. European Council on Refugees and Exiles' holdninger

- European Council on Refugees and Exiles: Position on Refugee Children, 1996
- European Council on Refugees and Exiles: Position on the Integration of Refugees in Europe, December 2002

ANNEX III

ANVENDTE REFERENCER

Referencerne begynder med Børnekonventionen og tillægsprotokoller, dernæst kommer de forkortelser, der er brugt efterfulgt af uddrag af den relevante artikel/det relevante stykke eller et link til teksten.

CRC, FN Konvention af 1989 om Barnets Rettigheder

Artikel 2(1): Deltagerstaterne skal respektere og sikre de rettigheder, der er fastsat i denne konvention, for ethvert barn inden for deres jurisdiktion, uden forskelsbehandling af nogen art og uden hensyn til barnets eller dets forældres eller værges race, hudfarve, køn, sprog, religion, politiske eller anden anskuelse, national, etnisk eller social oprindelse, formueforhold, handicap, fødsel eller anden stilling.

2(2): Deltagerstaterne skal træffe alle passende forholdsregler for at sikre, at barnet beskyttes mod alle former for forskelsbehandling eller straf på grund af barnets forældres, værges eller familiemedlemmers stilling, virksomhed, udtrykte ansøkelser eller tro.

Artikel 3(1): I alle foranstaltninger vedrørende børn, hvad enten disse udøves af offentlige eller private institutioner for socialt velfærd, domstole, forvaltningsmyndigheder eller lovgivende organer, skal barnets tarv komme i første række.

Artikel 3(3): Deltagerstaterne skal sikre, at institutioner, tjenester og organer med ansvar for omsorg for eller beskyttelse af børn skal være i overensstemmelse med de standarder, der er fastsat af kompetente myndigheder, særligt med hensyn til sikkerhed, sundhed, personalets antal og egnethed samt sagkyndigt tilsyn.

Artikel 5

Deltagerstaterne skal respektere det ansvar og de rettigheder og pligter, som forældrene har, eller hvor dette finder anvendelse, tilsvarende ansvar, rettigheder og pligter for så vidt angår medlemmerne af den udvidede familie eller samfundet i overensstemmelse med stedlig sædvane, samt værger eller andre personer med juridisk ansvar for barnet, til på en måde, der svarer til den løbende udvikling af barnets evner, at yde passende vejledning og støtte til barnet i udøvelsen af rettighederne anerkendt i denne konvention.

Artikel 6(1): Deltagerstaterne anerkender, at ethvert barn har en naturlig ret til livet.

Artikel 7(1): Barnet skal registreres umiddelbart efter fødslen og skal fra fødslen have ret til et navn, ret til at opnå et statsborgerskab og, så vidt muligt, ret til at kende og blive passet af sine forældre.

Artikel 8(1): Deltagerstaterne påtager sig at respektere barnets ret til at bevare sin identitet, herunder statsborgerskab, navn og familieforhold, som anerkendt af loven og uden ulovlig indblanding.

2. Hvis et barn ulovligt berøves en del af eller hele sin identitet, skal deltagerstaterne yde passende bistand og beskyttelse med henblik på hurtigt at genoprette barnets identitet.

Artikel 9(3): Deltagerstaterne skal respektere retten for et barn, der er adskilt fra den ene eller begge forældre, til at opretholde regelmæssig personlig forbindelse og direkte kontakt med begge forældre, undtagen hvis dette strider mod barnets tarv.

Artikel 10(1): I overensstemmelse med deltagerstaternes forpligtelse i henhold til artikel 9, stykke 1, skal ansøgninger fra et barn eller dets forældre om indrejse i eller udrejse fra en deltagerstat med henblik på familiesammenføring behandles på en positiv, human og hurtig måde af deltagerstaterne. Deltagerstaterne skal endvidere sikre, at indgivelse af en sådan ansøgning ikke medfører negative virkninger for ansøgere og deres familiemedlemmer.

Artikel 10(2): Et barn, hvis forældre har fast bopæl i forskellige stater, skal have ret til, undtagen under særlige omstændigheder, regelmæssigt at have personlig forbindelse og direkte kontakt med begge forældre. Med henblik herpå og i overensstemmelse med deres forpligtelser i medfør af artikel 9, stykke 1, skal deltagerstaterne respektere barnets og dets forældres ret til at forlade et hvilket som helst land, herunder deres eget, og til at

indrejse i deres eget land. Retten til at forlade et hvilket som helst land skal kun underkastes sådanne begrænsninger, som er fastsat ved lov, og som er nødvendige for at beskytte den nationale sikkerhed, den offentlige orden (ordre public), folkesundheden eller sædeligheden, eller andre personers rettigheder og friheder, og som er i overensstemmelse med de øvrige rettigheder, der er anerkendt i denne konvention.

Artikel 12(1): Deltagerstaterne skal sikre et barn, der er i stand til at udforme sine egne synspunkter, retten til frit at udtrykke disse synspunkter i alle forhold, der vedrører barnet; barnets synspunkter skal tillægges passende vægt i overensstemmelse med dets alder og modenhed.

Artikel 12(2): Med henblik herpå skal barnet især gives mulighed for at udtale sig i enhver behandling ved dømmende myndighed eller forvaltningsmyndighed af sager, der vedrører barnet, enten direkte eller gennem en repræsentant eller et passende organ i overensstemmelse med de i national ret foreskrevne fremgangsmåder.

Artikel 13(1): Barnet skal have ytringsfrihed; denne ret omfatter frihed til uanset territoriale grænser at søge, modtage og videregive oplysninger og tanker af enhver art, enten mundtligt, skriftligt eller på tryk i form af kunst eller gennem en hvilken som helst anden udtryksmåde, barnet måtte vælge.

Artikel 13(2): Udøvelsen af denne ret kan underkastes visse begrænsninger, men kun sådanne som følger af lovgivningen, og som er nødvendige:

(a) af hensyn til andres rettigheder eller omdømme; eller (b) til beskyttelse af national sikkerhed, offentlig orden (ordre public), folkesundhed eller sædelighed.

Artikel 14(1): Deltagerstaterne skal respektere barnets ret til tankefrihed, samvittigheds- og religionsfrihed.

Artikel 14(2): Deltagerstaterne skal respektere rettigheder og pligter for forældrene, og i påkommende tilfælde værger, til på en måde, der svarer til barnets gradvise udvikling af dets evner, at give retningslinier til barnet med henblik på udøvelsen af dets ret.

Artikel 14(3): Frihed til at udøve sin religion eller overbevisning kan kun underkastes sådanne begrænsninger, som er foreskrevet ved lov, og som er nødvendige for at beskytte den offentlige sikkerhed, orden, folkesundheden, sædeligheden eller andre menneskers grundlæggende rettigheder og friheder.

Artikel 15(1): Deltagerstaterne anerkender barnets ret til foreningsfrihed og dets frihed til at deltage i fredelige forsamlinger.

Artikel 15(2): Udøvelsen af disse rettigheder må ikke underkastes andre indskrænkninger end sådanne, som er nødvendige i et demokratisk samfund af hensyn til den nationale eller offentlige sikkerhed, den offentlige orden (ordre public), beskyttelse af folkesundheden eller sædeligheden eller beskyttelse af andres rettigheder og friheder.

Artikel 16(1): Intet barn må udsættes for vilkårlig eller ulovlig indblanding i sit privat- og familieliv, sit hjem eller brevveksling, eller ulovlig angreb på sin ære eller omdømme.

Artikel 16(2): Barnet har ret til lovens beskyttelse mod sådan indblanding eller sådanne angreb.

Artikel 17: Deltagerstaterne erkender massemediernes vigtige rolle og skal sikre, at barnet har adgang til information og materiale fra forskellige nationale og internationale kilder, særligt sådanne, hvis formål er at fremme barnets sociale, åndelige og moralske velfærd og fysiske og psykiske sundhed. Med henblik herpå skal deltagerstaterne:

(a) tilskynde massemediernes til at udbrede information og materiale, der er af social og kulturel værdi for barnet og i overensstemmelse med ånden i artikel 29; (b) tilskynde til internationalt samarbejde om produktion, udveksling og spredning af sådan oplysning og materiale fra forskellige kulturelle, nationale og internationale kilder; (c) tilskynde til produktion og udbredelse af børnebøger; (d) tilskynde massemediernes til at tage særligt hensyn til de sproglige behov hos børn, der tilhører et mindretal eller en urbefolkning; (e) tilskynde til udvikling

af passende retningslinier for beskyttelse af barnet mod oplysning og materiale, der skader dets velfærd, jf. bestemmelserne i artikel 13 og 18.

Artikel 18(2): Med henblik på at sikre og fremme de rettigheder, der er indeholdt i denne konvention, skal deltagerstaterne yde passende bistand til forældre og værger ved disses udførelse af deres pligter som opdragere af børn og skal sikre udviklingen af institutioner, ordninger og tjenesteydelser til omsorg for børn.

3. Deltagerstaterne skal træffe alle passende forholdsregler for at sikre, at børn af arbejdende forældre har ret til at nyde godt af omsorgsforanstaltninger for børn, som de er berettigede til.

Artikel 19(1): Deltagerstaterne skal træffe alle passende lovgivningsmæssige, administrative, sociale og uddannelsesmæssige forholdsregler til beskyttelse af barnet mod alle former for fysisk eller psykisk vold, skade eller misbrug, vanrøgt eller forsømmelig behandling, mishandling eller udnyttelse, herunder seksuelt misbrug, medens barnet er i forældrenes, værgens eller andre personers varetægt.

Artikel 19(2): Sådanne beskyttende foranstaltninger bør i passende omfang omfatte virkningsfulde retningslinier, såvel for udformning af sociale programmer, der kan yde den nødvendige støtte til barnet og til dem, der har barnet i deres varetægt, som til andre former for forebyggelse og identifikation, rapportering, henvisning, undersøgelse, behandling og opfølgning af tilfælde af børnemishandling som beskrevet ovenfor og om nødvendigt retsforfølgelse.

Artikel 20(1): Et barn, der midlertidigt eller konstant er afskåret fra sine familiemæssige omgivelser eller som af hensyn til sit eget bedste ikke kan tillades at forblive i disse omgivelser, har ret til særlig beskyttelse og bistand fra statens side.

Artikel 20(3): Sådant omsorg kan blandt andet omfatte anbringelse i pleje, Kafalah eller islamisk ret, adoption eller om nødvendigt anbringelse i passende børneinstitutioner. Ved overvejelse af mulige løsninger skal der tages tilbørligt hensyn til ønskeligheden af sammenhæng i et barns opvækst og til barnets etniske, religiøse, kulturelle og sproglige baggrund.

Artikel 21

De deltagerstater, der anerkender og/eller tillader adoption, skal sikre, at barnets tarv skal være af altafgørende betydning og skal: (a) sikre, at adoptionen af barnet kun kan godkendes af kompetente myndigheder, der i overensstemmelse med gældende ret og praksis og på grundlag af alle relevante pålidelige oplysninger afgør, at adoption er tilladelig i betragtning af barnets stilling i forhold til forældre, pårørende og værger, og at, om nødvendigt, personer, der berøres, på oplyst grundlag har meddelt deres indforståelse med adoptionen på baggrund af den fornødne rådgivning; (b) anerkende, at international adoption kan overvejes som en alternativ måde at drage omsorg for et barn på, hvis barnet ikke kan anbringes i pleje eller i adoption hos en familie, eller der ikke på anden passende måde kan drages omsorg for barnet i dets hjemland; (c) sikre, at vedkommende barn ved international adoption nyder beskyttelse efter regler svarende til dem, der gælder for national adoption; (d) i tilfælde af international adoption, tage alle passende forholdsregler for at sikre, at anbringelsen ikke fører til upassende økonomisk gevinst for dem, der har medvirket ved adoptionen; (e) fremme, hvor det er hensigtsmæssigt, formålene med denne artikel ved indgåelse af bilaterale eller multilaterale ordninger eller aftaler og tilstræbe inden for disse rammer at sikre, at anbringelsen af barnet i et andet land sker gennem ansvarlige myndigheder eller organer.

Artikel 22(1): Deltagerstaterne skal tage passende forholdsregler til at sikre, at et barn, som søger flygtningestatus, eller som anses som flygtning i overensstemmelse med gældende international eller national ret og praksis, uanset om det kommer alene eller er ledsaget af sine forældre eller af anden person, får passende beskyttelse og humanitær bistand og nyder de rettigheder, som er angivet i denne konvention og i andre internationale instrumenter vedrørende menneskerettigheder eller humanitære forhold, hvori den pågældende stat deltager.

Artikel 22(2): Med dette for øje skal deltagerstaterne i det omfang, de anser det for passende, samarbejde om enhver bestræbelse udfoldet af De Forenede Nationer og andre ansvarlige mellemstatslige organisationer eller private organisationer, der samarbejder med De Forenede Nationer, med henblik på at beskytte og bistå et sådant barn og på at spore forældrene eller andre medlemmer af familien til ethvert barn, der er flygtning, med

det formål at opnå de oplysninger, der er nødvendige for at barnet skal kunne genforenes med sin familie. Såfremt ingen af forældrene eller andre familiemedlemmer kan findes, skal barnet nyde samme beskyttelse som ethvert andet barn, der permanent eller midlertidigt er afskåret fra sine familiemæssige omgivelser uanset årsage, i overensstemmelse med denne konvention.

Artikel 23(1): Deltagerstaterne anerkender, at et psykisk eller fysisk handicappet barn bør have et indholdsrigt og menneskeværdigt liv under forhold, der sikrer værdighed, fremmer selvtiliden og medvirker til barnets aktive deltagelse i samfundslivet.

Artikel 23(2): Deltagerstaterne anerkender det handicappede barns ret til særlig omsorg og skal inden for rammerne af de midler, der er til rådighed, arbejde for at sikre det berettigede barn, og dem, der er ansvarlige for dets omsorg, bistand, hvorom der er indgivet ansøgning og som er rimelig under hensyn til barnets tilstand og til omstændighederne for forældrene eller andre, der passer barnet.

Artikel 23(3): I erkendelse af et handicappet barns særlige behov skal bistand, der ydes i henhold til stykke 2, være gratis, når dette er muligt, idet der tages hensyn til forældrenes økonomiske formåen eller den økonomiske formåen hos andre, der passer barnet, og skal udformes med henblik på at sikre, at det handicappede barn har fuld adgang til og modtager undervisning, uddannelse, sundhedspleje, revalidering, forberedelse til arbejdslivet og muligheder for fritidsadspredelse, alt på en måde, der bedst muligt fremmer barnets sociale tilpasning og personlige udvikling, herunder dets kulturelle og åndelige udvikling.

Artikel 23(1): Deltagerstaterne skal i det internationale samarbejdes ånd fremme udveksling af passende information om forebyggende sundhedspleje og medicinsk, psykologisk og funktionel behandling af handicappede børn, herunder spredning af og adgang til information om former for revalidering, undervisning og erhvervsvejledning, med henblik på at gøre det muligt for deltagerstaterne at forbedre deres formåen og kunnen og at udvide deres erfaring på disse områder. I den henseende skal der tages særligt hensyn til udviklingslandenes behov.

Artikel 24(1): Deltagerstaterne anerkender barnets ret til at nyde den højest opnåelige sundhedstilstand, adgang til at få sygdomsbehandling og genoprettelse af helbredet. Deltagende stater skal stræbe mod at sikre, at intet barn fratages sin ret til adgang til at opnå sådan behandling og pleje.

Artikel 24(2): Deltagerstaterne skal arbejde for fuld gennemførelse af denne ret og især tage passende forholdsregler for: (a) at formindske spædbørns- og børnedødeligheden; (b) at sikre ydelsen af nødvendig lægelig bistand og sundhedspleje til alle børn med særlig vægt på udvikling af den primære sundhedspleje; (c) at bekæmpe sygdom og underernæring, herunder inden for rammerne af den primære sundhedspleje, blandt andet ved anvendelse af let tilgængelig teknologi og gennem ydelse af tilstrækkelig og nærende mad og rent drikkevand under hensyntagen til de farer og risici, der er knyttet til forurening af miljøet; (d) at sikre kvinder passende svangerskabs- og barselspleje; (e) at sikre, at alle grupper i samfundet, særligt forældre og børn, oplyses om og har adgang til undervisning og stottes i brugen af grundlæggende viden om børns sundhed og ernæring, fordelene ved amning, hygiejne og rengøring af omgivelserne og forebyggelse af uheld; (f) at udvikle forebyggende sundhedspleje, rådgivning af forældre, samt undervisning og bistand i forbindelse med familieplanlægning.

Artikel 24(3): Deltagerstaterne skal tage alle effektive og passende forholdsregler med henblik på afskaffelse af traditionsbundne ritualer, som er skadelige for børns sundhed.

Artikel 24(4): Deltagerstaterne forpligter sig til at fremme og opmuntre internationalt samarbejde med henblik på gradvis at opnå fuldstændig gennemførelse af den i denne artikel anerkendte ret. I denne henseende skal der tages særligt hensyn til udviklingslandenes behov.

Artikel 25: Deltagerstaterne anerkender retten for et barn, der af de ansvarlige myndigheder er blevet anbragt for at få pleje, beskyttelse eller behandling af hensyn til sin fysiske eller psykiske sundhed, til periodisk gennemgang af den behandling, som barnet får, og af alle andre omstændigheder vedrørende dets anbringelse.

Artikel 26(1): Deltagerstaterne skal anerkende ethvert barns ret til at nyde godt af social sikkerhed, herunder social forsikring, og skal tage de nødvendige forholdsregler for at opnå uindskrænket opnåelse af denne ret i overensstemmelse med national ret.

Artikel 26(2): Hvor det er hensigtsmæssigt bør bistanden ydes under hensyntagen til de forhåndenværende midler og omstændighederne, for barnet og de personer, der har ansvaret for barnets underhold, og til enhver anden omstændighed af betydning for en bistandsansøgning indgivet af barnet eller på dets vegne.

Artikel 27(1): Deltagerstaterne anerkender ethvert barns ret til den levestandard, der kræves for barnets fysiske, psykiske, åndelige, moralske og sociale udvikling.

Artikel 27(2): Forældrene eller andre med ansvar for barnet har hovedansvaret for efter evne og økonomisk formåen at sikre de levevilkår, der er nødvendige for barnets udvikling.

Artikel 27(3): Deltagerstaterne skal i overensstemmelse med nationale forhold og inden for deres evner og økonomiske muligheder træffe passende forholdsregler for at bistå forældre og andre med ansvar for barnet med at gennemføre denne ret og skal i tilfælde af behov derfor yde materiel bistand og udarbejde støtteprogrammer, især med hensyn til ernæring, beklædning og bolig.

Artikel 27(4): Deltagerstaterne skal træffe alle passende forholdsregler til at sikre inddrivelse af underholdsbidrag til barnet fra forældrene eller andre personer med økonomisk ansvar for barnet, både i deltagerstaten og i udlandet. Især i tilfælde, hvor den person, der har det økonomiske ansvar for barnet er bosat i en anden stat end barnet, skal deltagerstater fremme tilslutning til internationale aftaler eller til indgåelse af sådanne aftaler samt indføre andre passende ordninger.

Artikel 28(1): Deltagerstaterne anerkender barnets ret til uddannelse, og med henblik på gradvis at opnå denne ret og på grundlag af ligestillingsprincippet skal de især: (a) gøre grunduddannelse tvungen og gratis tilgængelig for alle; (b) opmuntre udviklingen af forskellige former for uddannelse, der følger efter grunduddannelsen, herunder almindelig og faglig uddannelse, gøre disse tilgængelige og opnåelige for ethvert barn og træffe passende forholdsregler, såsom indførelse af gratis uddannelse og tilbud om økonomisk bistand i trangtilfælde; (c) gøre højere uddannelse opnåelig for alle inden for rammerne af deres evner og med alle passende midler; (d) gøre studievejledning og erhvervsvejledning tilgængelige og opnåelige for alle børn; (e) træffe forholdsregler for at opmuntre regelmæssig deltagelse i skolegang og begrænse frafald.

Artikel 28(2): Deltagerstaterne skal træffe alle passende forholdsregler for at sikre, at disciplinen i skolen administreres på en måde, der tilgodeser barnets værdighed som menneske og er i overensstemmelse med denne konvention.

Artikel 28(3): Deltagerstaterne skal fremme og støtte internationalt samarbejde om uddannelsesspørgsmål, især med henblik på at bidrage til afskaffelse af uvidenhed og analfabetisme overalt i verden og lette adgangen til videnskabelig og teknisk viden og moderne undervisningsmetoder. I denne henseende skal der tages særligt hensyn til udviklingslandenes behov.

Artikel 29(1c): udvikle respekt for barnets forældre, dets egen kulturelle identitet, sprog og værdier, og for de nationale værdier i det land, hvor barnet er bosat, og, i landet, hvorfra barnet oprindeligt stammer og for kulturer, der adskiller sig fra barnets egen kultur.

Artikel 30

I stater, hvor der er etniske, religiøse eller sproglige mindretal eller personer tilhørende urbefolkninger, skal et barn, der tilhører et sådant mindretal eller en sådan urbefolkning, ikke nægtes retten til i fællesskab med andre medlemmer af sin gruppe, at udøve sin egen kultur, at bekende sig til og udøve sin egen religion eller bruge sit eget sprog.

Artikel 31(1): Deltagerstaterne anerkender barnets ret til hvile og frihed, til at lege og dyrke fritidsinteresser, som er passende for barnets alder, og til frit at deltage i det kulturelle og kunstneriske liv.

Artikel 31(2): Deltagerstaterne skal respektere og fremme barnets ret til fuld deltagelse i det kulturelle og kunstneriske liv og skal opmuntre til, at der stilles passende og lige muligheder til rådighed for kulturel, kunstnerisk, fritidspræget og rekreativ udfoldelse.

Artikel 32: Deltagerstaterne anerkender barnets ret til beskyttelse mod økonomisk udnyttelse og mod at skulle udføre arbejde, som kan være farligt, gribe ind i barnets uddannelse, eller skade barnets sundhed eller dets fysiske, psykiske, åndelige, moralske eller sociale udvikling.

Artikel 34: Deltagerstaterne påtager sig at beskytte barnet mod alle former for seksuel udnyttelse og seksuel misbrug. Med henblik herpå skal deltagerstaterne især tage alle passende nationale, bilaterale og multilaterale forholdsregler for at forhindre: (a) at et barn overtales eller tvinges til at deltage i nogen form for ulovlig seksuel aktivitet; (b) at børn udnyttes til prostitution eller andre former for ulovlig seksuel aktivitet; (c) at børn udnyttes i pornografiske forestillinger og materialer.

Artikel 35: Deltagerstaterne skal træffe alle passende nationale, bilaterale og multilaterale forholdsregler med henblik på at forebygge bortførelse, salg eller handel med børn til noget formål og i nogen form.

Artikel 36: Deltagerstaterne skal beskytte barnet mod alle andre former for udnyttelse, der på nogen måde kan skade barnet.

Artikel 37

Deltagerstaterne skal sikre, at: (a) intet barn gøres til genstand for tortur eller anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf. Hverken dødsstraf eller fængsel på livstid uden mulighed for løsladelse skal kunne idømmes for forbrydelser begået af personer under 18 år;

Artikel 37(b): intet barn ulovligt eller vilkårligt berøves sin frihed. Anholdelse, tilbageholdelse eller fængsling af et barn skal følge lovens forskrifter og må kun bruges som en sidste udvej og for det kortest mulige passende tidsrum;

Artikel 38: Deltagerstaterne påtager sig at respektere og sikre respekt for de bestemmelser i international humanitær ret, der er anvendelige på dem under væbnede konflikter, og som er af betydning for barnet.

Artikel 39: Deltagerstaterne skal træffe alle passende forholdsregler for at fremme fysisk og psykisk helbredelse og resocialisering af et barn, der har været udsat for enhver form for forsømmelse, udnyttelse eller misbrug, tortur eller anden form for grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf eller væbnede konflikter. Sådan helbredelse og resocialisering skal finde sted i omgivelser, der fremmer barnets sundhed, selvrespekt og værdighed.

Protocol 1 to CRC, Optional Protocol on the Sale of Children, Child Prostitution and Child Pornography, 2000

Art 3: Requires the criminalization of sexual exploitation of children and trafficking of children for any purpose (organ transplant, adoption, prostitution, child labour).

Art 8(1): States shall adopt appropriate measures to protect the best interests of children who are victims of sexual exploitation and trafficking.

Protocol 2 to CRC, Optional Protocol on the Involvement of Children in Armed Conflict, 2000

Link: <http://www.unhchr.ch/html/menu2/6/protocolchild.htm>

1951 Flygtningekonventionen

Art. 31: Flygtninge, som kommer direkte fra et område, hvor deres liv eller frihed truedes i den i artikel 1 anførte betydning, og uden tilladelse indrejser til eller befinder sig indenfor de kontraherende staters område, skal ikke i disse stater kunne strafes for ulovlig indrejse eller ophold, forudsat at de uophødeligt henvender sig til myndighederne og godtgør, at de har haft rimelig grund til deres ulovlige indrejse eller tilstedeværelse.

Art. 33: Ingen kontraherende stat må på nogensomhelst måde udvise en flygtning, hvor hans liv eller frihed ville være truet i den i artikel 1 anførte betydning.

CAT, Konventionen af 1984 mod tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf

Art. 3: Ingen deltagende stat må udvise, tilbagelevere (»refoulerer») eller udlevere en person til en anden stat, hvor der er vægtige grunde for at antage, at han vil være i fare for at blive underkastet tortur.

CERD, Convention on the Elimination of all Forms of Racial Discrimination, 1965 – International konvention af 1965 om afskaffelse af alle former for racediskrimination

Link: http://www.unhchr.ch/html/menu3/b/d_icerd.htm

CoE Ministers 91, Council of Europe Committee of Ministers Recommendation No R (91) 11 Concerning Sexual Exploitation, Pornography and Prostitution of, and Trafficking in, children and young adults

Link: <http://cm.coe.int/ta/rec/1991/91r11.htm>

CoE Ministers 2000, Council of Europe Committee of Ministers Recommendation No R (2000) 11 on action against trafficking in human beings for the purpose of sexual exploitation

Link: <http://cm.coe.int/ta/rec/2000/2000r11.htm>

CoE Rec. Airports, Council of Europe Parliamentary Assembly Recommendation 1475 (2000). Arrival of asylum seekers at European airports

Link: <http://assembly.coe.int/Documents/AdoptedText/TA00/EREC1475.htm>

CoE Rec. Training of Officials, Council of Europe Parliamentary Assembly Recommendation 1309 (1996) on the training of officials receiving asylum-seekers at border points

Link: <http://assembly.coe.int/Documents/AdoptedText/ta96/EREC1309.htm>

CoE Young Migrants, Council of Europe Parliamentary Assembly Recommendation 1596 (2003). Situation of Young Migrants in Europe

Link: <http://assembly.coe.int/Documents/AdoptedText/ta03/EREC1596.htm>

Council of the EU: Brussels Declaration on Preventing and Combating Trafficking in Human Beings, May 2003

Link: http://europa.eu.int/eur-lex/en/dat/2003/c_137/c_13720030612en00010009.pdf

Council of the EU Conclusions on countries in which there is generally no serious risk of persecution, 1992

Intet link

Council of the EU Joint Action to Combat Trafficking in Human Beings and Sexual Exploitation of Children, 24 Feb.1997

Link: http://ue.eu.int/ejn/data/vol_b/5_actions_communes/coopera_judiciaire/1-063-04031997-2-6-en.html

Council of the EU Joint Position on the harmonised application of the definition of the term "refugee" March, 1996

Link:

http://europa.eu.int/smartapi/cgi/sga_doc?smartapi!celexapi!prod!CELEXnumdoc&lg=EN&numdoc=31996F0196&model=guichett

Council of the EU Resolution on manifestly unfounded applications for asylum, 1992

Intet link

Council of the EU Resolution on harmonisation of national policies on family reunification, 3 June, 1993

Intet link

CRS, Convention on the Reduction of Statelessness, 1961 – FN's Konvention om begrænsning af statsløshed, 1961

Link: <http://www.unhcr.md/article/convstateless61.htm>

ECHR, Den Europæiske Konvention af 4. November 1950 til Beskyttelse af Menneskerettigheder og Grundlæggende Frihedsrettigheder med tilhørende protokoller

Art.3: Ingen må underkastes tortur og ej heller umenneskelig eller vanærende behandling eller straf.

Artikel 4: Ingen må holdes i slaveri eller trældom eller beordres til at udføre tvangs- eller pligtarbejde.

Art. 8.1: Enhver har ret til respekt for sit privatliv og familieliv, sit hjem og sin korrespondance.

ECRE (Children), European Council on Refugees and Exiles: Position on Refugee Children, 1996

Link: <http://www.ecre.org/positions/children.pdf>

ECRE (Integration), European Council on Refugees and Exiles: Position on the Integration of Refugees in Europe, December 2002

Link: <http://www.ecre.org/positions/integ02.pdf>

EU Res., EU Resolution om uledsagede mindreårige der er Statsborgere i Tredjelande, Rådet for Den Europæiske Union, Juni 1997 (97/C 221/03)

Art. 2(3): Uledsagede mindreårige, der efter nationale bestemmelser skal forblive ved grænsen, indtil der er truffet afgørelse om deres indrejse på området eller om deres tilbagesendelse, bør have al nødvendig materiel støtte og forplejning til dækning af deres basale behov, f.eks. mad, passende indkvartering efter deres alder, sanitære faciliteter og lægeligt tilsyn.

Art. 3(1): Medlemsstaterne bør bestræbe sig på snarest muligt efter ankomsten at fastslå den mindreåriges identitet samt den omstændighed, at vedkommende er uledsaget. Oplysninger om den mindreåriges identitet og situation kan tilvejebringes på forskellig måde, bl. a. gennem en passende samtale med den pågældende, som bør finde sted umiddelbart efter ankomsten på en måde, der er tilpasset den mindreåriges alder.

De indhentede oplysninger registreres på passende vis. Der skal i forbindelse med anmodningen om og indsamlingen, meddelelsen og lagringen af oplysninger udvises stor omhu, og tavshedspligten skal overholdes, navnlig når der er tale om asylansøgere, således at både den mindreårige og dennes familiemedlemmer beskyttes. Disse første oplysninger kan især øge chancerne for genforening af den mindreårige med hans familie i hjemlandet eller i et tredjeland.

Art. 3(2): Uledsagede mindreårige bør uafhængigt af deres retlige status have krav på den fornødne beskyttelse og grundlæggende forsørgelse efter bestemmelserne i den nationale lovgivning.

Art. 3(3): Medlemsstaterne bør med henblik på genforening gøre en indsats for så hurtigt som muligt at spore familiemedlemmer til en uledsaget mindreårig eller finde frem til familiemedlemmernes opholdssted, uden at dette berører spørgsmålet om deres retsstilling eller spørgsmålet om, hvorvidt en eventuel ansøgning om opholdstilladelse er begrundet. Uledsagede mindreårige kan også få støtte og hjælp til at kontakte Den Internationale Røde Kors Komité, nationale Røde Kors-organisationer eller andre organisationer med henblik på at spore deres familiemedlemmer. Når sådanne kontakter etableres i forbindelse med asylansøgere, bør fortroligheden specielt respekteres fuldt ud for at beskytte både den mindreårige og dennes familiemedlemmer.

Art 3 (4&5): Med henblik på anvendelsen af denne resolution bør medlemsstaterne så hurtigt som muligt udpege en repræsentant for den mindreårige i form af: a) en værge, eller b) en repræsentant for en (national) organisation, som er ansvarlig for den mindreåriges omsorg og trivsel, eller c) en anden passende repræsentant. En værge, der udpeges for en uledsaget mindreårig, bør ifølge national ret påse, at den mindreåriges behov (f. eks. retlige, sociale, medicinske og psykologiske) opfyldes.

Art. 3(6): Når der er formodning om, at en uledsaget mindreårig i skolealderen vil opholde sig i en medlemsstat i en længere periode, bør den mindreårige have adgang til det almindelige offentlige skolesystem på samme vilkår som værtslandets borgere eller bør som et alternativ have tilbudt passende specialundervisning.

Art. 3(7). Uledsagede mindreårige bør modtage passende lægehjælp for at imødekomme umiddelbare behov. Der bør ydes særlig lægehjælp eller anden hjælp til mindreårige, der har været udsat for enhver form for forsømmelse, udnyttelse eller misbrug, tortur eller anden form for grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf eller væbnede konflikter.

Artikel 4(1): Enhver uledsaget mindreårig bør have ret til at ansøge om asyl. Medlemsstaterne kan dog forbeholde sig ret til at kræve, at en mindreårig under en vis alder, som fastsættes af den pågældende medlemsstat, ikke kan ansøge om asyl, før han får bistand fra en værge, en hertil beskikket voksen repræsentant eller et hertil beskikket organ.

Art 4(2): I betragtning af mindreåriges særlige behov og sårbare situation bør medlemsstaterne behandle uledsagede mindreåriges asylansøgninger som hastesager.

Art 4(3): a) I princippet skal en uledsaget asylansøger, der hævder at være mindreårig, kunne bevise sin alder. b) Hvis der ikke foreligger et sådant bevis, eller hvis der hersker alvorlig tvivl, kan medlemsstaterne foretage en vurdering af asylansøgerens alder. Aldersvurderingen bør foretages objektivt. Medlemsstaterne kan med henblik herpå lade en medicinsk aldersvurdering foretage af specialuddannet medicinsk personale; dette skal ske efter samtykke fra den mindreårig, en hertil beskikket voksen repræsentant eller et hertil beskikket organ.

Art 4(4): Medlemsstaterne bør normalt under asylproceduren anbringe uledsagede mindreårige: a) hos myndige familiemedlemmer b) hos en plejefamilie c) i modtagelsescentre med særlige faciliteter for mindreårige, eller d) i en anden form for indkvartering med egnede faciliteter for mindreårige, f. eks. af en sådan art at de kan leve uafhængigt, men med passende støtte.

Medlemsstaterne kan anbringe uledsagede mindreårige på 16 år og derover i modtagelsescentre for voksne asylansøgere.

Art 4(5): (a) Under samtalen om deres asylansøgning kan uledsagede mindreårige ledsages af en værge, en hertil beskikket voksen repræsentant eller et hertil beskikket organ, et voksent familiemedlem eller en sagsbehandler. (b) Samtalen bør gennemføres af embedsmænd, der har den nødvendige erfaring eller uddannelse.

Betydningen af en hensigtsmæssig uddannelse af de embedsmænd, der udspørger uledsagede mindreårige asylansøgere, bør erkendes på passende vis.

Art 4(6): Under behandlingen af en asylansøgning fra en uledsaget mindreårig skal der ud over de objektive kendsgerninger og omstændigheder tages hensyn til den mindreåriges alder, modenhed og åndelige udvikling samt til, at den pågældendes kendskab til forholdene i hjemlandet kan være begrænset.

Art 4(7): Så snart en uledsaget mindreårig får tildelt flygtningestatus eller enhver anden form for varig opholdsret, skal der skaffes vedkommende indkvartering af længere varighed.

Art. 5: Hvis en mindreårig ikke får forlænget sin opholdstilladelse i en medlemsstat, kan den pågældende medlemsstat kun sende den mindreårig tilbage til oprindelseslandet eller til et tredjeland, der er villigt til at acceptere vedkommende, hvis der – afhængigt af den pågældendes behov i betragtning af hans alder og selvstændighed – er sørget for passende modtagelse og forsørgelse ved ankomsten dertil. Behovet herfor kan opfyldes af barnets forældre eller af andre voksne, som tager sig af det, eller af statslige eller ikke-statslige instanser.

Art 5(2): Så længe omstændighederne ikke tillader, at den mindreårig sendes tilbage, bør medlemsstaterne i princippet gøre det muligt for den mindreårig at blive på deres område.

Art 5(3a, c & d): Med henblik på at sende en mindreårig tilbage bør medlemsstatens kompetente myndigheder samarbejde: (a) om at genforene uledsagede mindreårige med andre familiemedlemmer, enten i den mindreåriges hjemland eller i det land, hvor sådanne familiemedlemmer opholder sig (c) med internationale organisationer som UNHCR og UNICEF, der allerede aktivt rådgiver regeringer om retningslinjer for behandling af uledsagede mindreårige, herunder navnlig asylansøgere (d) med ikke-statslige organisationer, når det er hensigtsmæssigt, for at sikre, at der er de nødvendige modtagelses- og omsorgsfaciliteter i det land, den mindreårig sendes tilbage til.

EU Res. Minimum, Rådets resolution af 20. Juni 1995 om mindstegarantier for behandling af asylsager

Stk. 1: Behandlingen af asylansøgninger sker under fuld overholdelse af Genève-konventionen af 1951 og New York-protokollen af 1967 om flygtninges retsstilling, samt de øvrige folkeretlige forpligtelser vedrørende flygtninge og menneskerettighederne. Ved behandlingen overholdes uden indskrænkninger navnlig artikel 1 i konventionen af 1951 om definitionen af begrebet »flygtning«, artikel 33 om princippet om »non-refoulement« og artikel 35 om samarbejdet med UNHCR, navnlig med henblik på at lette dettes kontrol med gennemførelsen af konventionen.

Stk. 26: Der drages omsorg for, at uledsagede mindreårige, der ansøger om asyl, repræsenteres af et organ eller en hertil beskikket voksen, når de efter national ret ikke selv kan optræde i retssager. Under den personlige samtale kan uledsagede mindreårige støttes af ovennævnte voksne person eller repræsentanter for ovennævnte organ. De skal varetage barnets tarv.

Stk. 27: Ved behandlingen af en uledsaget mindreårigs asylansøgning tages der hensyn til dennes åndelige udvikling og modenhed.

Hague Convention, 1993, Hague Convention on Protection of Children and Co-operation in Respect of Inter-country Adoption, 1993 and the associated Recommendation on the Application of the Convention to Refugee Children – Haagerkonventionen om beskyttelse af børn og samarbejde ved internationale adoptioner, 1993 og den associerede henstilling om anvendelse af konventionen om flygtningebørn

Link: <http://www.hcch.net/e/conventions/menu33e.html>

Hague Convention, 1996, Hague Convention on Jurisdiction, Applicable Law, Enforcement and Co-operation in respect of Parental Responsibility and Measures for the Protection of Children, 1996 – Haagerkonventionen af 1996 om retternes kompetence, lovvalg, anerkendelse og fuldbyrdelse af retsakter samt om samarbejde vedrørende forældremyndighed og foranstaltninger til beskyttelse af mindreårige

Link: <http://www.hcch.net/e/conventions/menu34e.html>

ICCPR, International konvention af 1966 om borgerlige og politiske rettigheder (med tilhørende valgfri protocol)

Art. 8: Ingen må holdes i trældom eller beordres til at udføre tvangs- eller andet pligtarbejde.

Art. 19: Enhver har ret til meningsfrihed uden indblanding. Enhver har ret til ytringsfrihed.

Art. 23(1): Familien har ret til samfundets og statens beskyttelse.

Art. 24(1): Ethvert barn har uden forskelsbehandling ret til de beskyttelsesforanstaltninger fra familiens, samfundets og statens side, som dets stilling som mindreårig kræver.

ICESCR, International konvention af 1966 om økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder

Art. 10(3): Særlige forholdsregler skal tages med hensyn til beskyttelse af og bistand til alle børn og unge uden nogen forskelsbehandling og børn og unge skal beskyttes mod økonomisk og social udnyttelse.

ICRMW, International Convention on the Protection of the Rights of all Migrant Workers and Members of their Families, 1990

Art. 44(1): States shall take measures to ensure the protection of the unity of the families of migrant workers.

ILO C182, ILO-konvention nr. 182 om forbud mod og umiddelbare tiltag for at afskaffe de værste former for børnearbejde, C182, 1999

Art. 3: The definition of “the worst forms of child labour” includes the sale and trafficking of children.

Protocol Against the Smuggling of Migrants by Land, Sea and Air, supplementing the United Nations Convention Against Transnational Organized Crime, 2000

Art. 19(2): The measures set forth in this Protocol shall be interpreted and applied in a way that is not discriminatory to persons on the ground that they are the object of conduct set forth in article 6 of this Protocol. The interpretation and application of those measures shall be consistent with internationally recognized principles of non-discrimination.

Protocol on Trafficking in Persons, Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Women and Children, supplementing the UN Convention against Transnational Organized Crime, 2000

Art. 7: Each State Party shall consider permitting victims of trafficking to stay in its territory, temporarily or permanently, in appropriate cases.

Art. 14(2): The measures set forth in this Protocol shall be interpreted and applied in a way that is not discriminatory to persons on the ground that they are victims of trafficking in persons. The interpretation and application of those measures shall be consistent with internationally recognized principles of non-discrimination.

Protocol Relating to the Status of Refugees, 1967

Link: <http://www.unhcr.ch>

Recommendation Concerning the Application to Refugee Children and Other Internationally Displaced Children of the Hague Convention on Protection of Children and Co-operation in Respect of Intercountry Adoption, Hagerkonferencen om Privat International Lov, Okt. 1994

Link: <http://www.hcch.net/e/conventions/annexa33e.html>

Refugee Children: Guidelines on Protection and Care, UNHCR, 1994

Link: <http://www.separated-children-europe-programme.org/Global/framed.asp?source=Documents/Eng/Legislation/RefugeeChildren.pdf>

Rådets resolution om en harmoniseret holdning til spørgsmålene vedrørende modtagertredjelende, 1992

Intet link

UN Guidelines on HR & Trafficking, UNHCHR Recommended Principles and Guidelines on Human Rights and Human Trafficking, E/2002/68/Add.1, 20 May 2002

Link: [http://www.unhchr.ch/huridocda/huridoca.nsf/\(Symbol\)/E.2002.68.Add.1.En?Opendocument](http://www.unhchr.ch/huridocda/huridoca.nsf/(Symbol)/E.2002.68.Add.1.En?Opendocument)

UN Rules for the Protection of Juveniles Deprived of Their Liberty, 1990

Link: <http://www.un.org/documents/ga/res/45/a45r113.htm>

UNHCR-AP, UNHCR Agenda for Protection, 2002

Part III, Goal 1(9): States, UNHCR, NGOs and other partners should address the needs of separated children, including their temporary placement in foster families or appointment of State or non-State guardians, and the monitoring of such arrangements *and* States should explore appropriate alternatives to the detention of asylum-seekers and refugees, and abstain, in principle, from detaining children.

Part III, Goal 6(2): States, UNHCR and partners should set in place measures to ensure that refugee children participate equitably in decision-making in all areas of refugee life, as well as in the implementation of such decisions *and* States should accord importance to primary and secondary education for refugees.

UNHCR Guidelines, Guidelines on Policies and Procedures in dealing with Unaccompanied Children Seeking Asylum, 1997

Link: <http://www.unhcr.ch/cgi-bin/texis/vtx/home/opendoc.pdf?tbl=MEDIA&id=3d4f91cf4&page=publ>

UNHCR Handbook, Handbook on Procedures and Criteria for Determining Refugee Status, 1992

Link: <http://www.unhcr.ch/cgi-bin/texis/vtx/home/opendoc.pdf?tbl=MEDIA&id=3d58e13b4&page=publ>